

Täysistunto

Keskiviikko 20.2.2019 klo 14.00—17.01

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi hiilen energiakäytön kieltämisestä ja oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 2 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 200/2018 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 33/2018 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

14.53 **Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Esitän eduskunnan hyväksyttäväksi kaksi pontta, joista ensimmäinen kuuluu näin: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee lakiehdotuksen turpeen ja fossiilisten polttoaineiden käytöstä luopumiseksi sähkön ja lämmön tuotannossa siten, että vuoteen 2030 mennessä Suomen ilmastomuutosta aiheuttavat päästöt laskevat samalle tasolle kuin hiilinielut ja että tämän jälkeen Suomesta tulee hiilinegatiivinen eli nielut kasvavat päästöjä suuremmiksi.” Ja toinen lausumaehdotus kuuluu näin: ”Eduskunta edellyttää, että suljettaessa kivihiiltä polttavia laitoksia samalla mitätöidään vastaava määrä päästöoikeuksia EU:n päästökauppamarkkinoilla.”

Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys on sinänsä kannatettava, mutta siihen jää kuitenkin tärkeitä aukkoja. Kivihiili muodosti Tilastokeskuksen mukaan viime vuoden yhdeksänä ensimmäisenä kuukautena Suomen energiankulutuksesta 8 prosenttia. On hyvä, että nyt ollaan lain voimalla ajamassa kivihiilen energiakäyttöä alas. Mutta samana aikana Tilastokeskuksen mukaan turpeesta, joka on vähintään yhtä saastuttava ilmaston kannalta ja lisäksi ongelma myös vesistöille ja suoluonnolle, Suomi otti 5 prosenttia primäärienergiastaan. Tilastokeskuksen mukaan viime vuoden tammi—syyskuussa Suomen päästöt kasvoivat 4 prosenttia, ja pääsyy siihen oli turpeen polton kasvu 30 prosentilla.

On siis todellakin aika puuttua myös turpeen polttoon samalla päättäväisyydellä kuin kivihiilen polttoon. Me kaikki tiedämme, että kivihiilen poltto ei olisi loppunut itsestään. On hyvä, että Helsingin kaupunki teki oma-aloitteisesti päätöksen ensimmäisen hiilivoimalan sulkemisesta vuonna 2024, mutta me kaikki tiedämme, että tätä lakia on tarvittu kivihiilestä luopumiseen kokonaan energiakäytössä. Vastaavaa tarvitaan myös turpeelle.

Pidän erittäin myönteisenä sitä, että eduskunnan talousvaliokunta nosti ympäristövaliokunnan lausunnosta esille kohdan, jossa todetaan, että on tärkeää näiden ilmastotavoitteiden toteutumiselle, että kivihiiltä korvaavat investoinnit suuntautuvat oikein ja että kivihiili korvautuisi muilla kuin polttoon perustuvilla järjestelmillä ja että tämä tulisi huomioida myös energiatukipäätöksissä tulevilla hallituskausilla. Myöskin se, [Puhemies koputtaa]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

että jotta ilmastotavoitteet toteutuisivat, päästökaupassa vastaava määrä päästöoikeuksia tulisi mitätöidä, on todettu ympäristövaliokunnan lausunnossa.

14.56 Eeva-Maria Maijala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän hallituksen esitykseen emme laittaneet turvetta matkaan, ja sen paikka ei siinä todellakaan ole. Kivihiilestä luopuminen on todella erittäin tärkeä, hyväksyttävä asia, ja onneksi on meillä kaikilla yhteinen mieliala siitä.

Mutta turve. Olemme suon maassa, Suomessa. Mikä on turpeen merkitys Suomessa? Turpeen käyttö on vähenemässä joka tapauksessa koko ajan, koska meidän puupolttolaitoksemme kehittyvät sillä tyylillä, että toivon mukaan meillä ei jatkossa enää turvetta tarvita niin paljon, ja se määrä tulee vähenemäänkin koko ajan, kehitystä tapahtuu. Mutta turvetta tarvitaan, jotta me voimme käyttää suomalaista puupolttoainetta järkevästi hyväksi. Meillä säät vaihtelevat, olosuhteet vaihtelevat, puumateriaali vaihtelee. Turpeen avulla me pystymme tuottamaan, saamaan siitä aikaiseksi, erittäin korkealaatuista, vähähiilistä puupolttoainetta. Eli ehdottomasti turveasioiden meillä Suomessa tulee pysyä matkassa.

14.58 Silvia Modig vas: Arvoisa herra puhemies! Kannatan molempia edustaja Hassin tekemiä lausumia. Ne mielestäni täydentävät hyvin tätä hallituksen muuten hyvää esitystä. Esitys kieltää kivihiili on hyvin kannatettava, mutta se ei vielä itsessään vie meitä mihinkään. Kysymys on siitä, millä me korvaamme kivihiilen. On mahdollista korvata kivihiili yhtä saastuttavilla, ilmaston kannalta yhtä negatiivisilla polttoaineilla, kuten esimerkiksi turpeella. Siksi edustaja Hassin lausuma 1 on erittäin tärkeä lisä hallituksen esitykseen.

Turpeen ilmastovaikutukset ovat yksiselitteiset. Sen ympäristövaikutukset ovat selvät, siitä me emme pääse yli emmekä ympäri. Se, että se on kotimainen, tai se, että me olemme sitä aina käyttäneet, ei muuta sitä tosiasiaa, että jos me haluamme selvittää ilmastomuutoksen haasteesta, meidän on päästävä eroon turpeesta.

Hyvin tärkeää tässä meidän ilmastohaasteessamme on myös luoda tarpeeksi pitkälle menevä, ennustettava polku toimijoille, jotta ei synny harhainvestointeja, jotta toimijat tietävät, mihin suuntaan me olemme menossa, ja tehdyt investoinnit silloin tukevat meidän haluamaamme ilmastovaikutusta ja päämäärää.

Edustaja Hassin toinen lausuma myös on erittäin tärkeä, koska kun me nytten tämän hyvän päätöksen perusteella ja muutenkin pääsemme tilanteeseen, jossa meidän päästömme vähenevät, niin meidän on samassa vauhdissa mitätöitävä päästöoikeuksia EU:n päästökaupamarkkinoilta. Se on aivan keskeistä ja edellytys sille, että me saamme päästökaupan toimimaan ja päästöoikeuksien hinnan sille tasolle, että saastuttaminen oikeasti maksoo ja saastuttaminen ei enää ole kannattavaa. Päästökauppa on se meidän yhteinen vaikuttava keinomme pystyä ohjaamaan markkinoita auttamaan meitä ilmastohaasteessa.

Mitä tulee meidän energiantuotantomme, meidän on pakko päästä kokonaan pois poltoon perustuvista elementeistä. On varmasti nähtävissä, että ennen kuin me pääsemme kokonaan uusiutuviin, puhtaisiin energiamuotoihin, tulee siirtymävaihe, jossa me käytämme muun muassa biomassaa. Mutta kaikki bio-alkuinen ei ole ympäristöystävällistä. Sen biomassankin tulee olla kestävästi tuotettua, ja ylipäättänsä investoinnit tulee ohjata pois poltoon perustuvista tekniikoista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

15.00 Olli Immonen ps: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin haluan edustaja Maijalalle todeta, ettemme taida kuitenkaan olla aivan täysin yksimielisiä tästä kivihiilikiellosta, ainaakaan nykyisin esitetyllä tavalla.

Perussuomalaiset ovatkin suhtautuneet varsin kriittisesti tähän kyseiseen hallituksen esitykseen. Näemme esityksen ongelmallisena erityisesti huoltovarmuuden turvaamisen näkökulmasta. Ongelmallista on myös se, että paikallisten energiayhtiöiden tekemät kalliit investoinnit lämmityskattiloihin uhkaavat nyt mennä tämän uudistuksen myötä täysin hukkaan. Lisäksi esityksen vaikutukset asumiskustannusten nousuun sekä yritysten ja teollisuuden kilpailukykyyn olisi pitänyt selvittää paremmin. Perussuomalaiset pitävät yleensäkin järkevänä, että Suomessa sähköenergia tuotetaan jatkossakin monipuolisella ydinvoima-, vesivoima-, kivihiili-, turve- sekä biovoimatuotannolla.

Arvoisa puhemies! Näihin perusteluihin viitaten esitänkin, että tämä kyseinen hallituksen esitys hylätään.

15.01 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Ilmastonmuutosta on sinänsä syytä vastustaa, mutta vastustamisessakin on pidettävä järki ja harkinta mukana. Esimerkiksi uusiutuvan kotimaisen energian käyttöä pitää edistää fossiilisten tuontipolttoainesten kustannuksella. Näin saadaan työtä ja yrittäjyyttä kotimaahan ja myös teknologian osalta vientimahdollisuuksia.

Hallituksen esitys hiilen energiakäytön kieltämiseksi pakkolailla ei ole järkevää. Niin kuin edustaja Immonen totesi, sillä on moniakin haitallisia vaikutuksia.

Käytännössä tämä kiello koskee vain Helsinkiä ja Vaasaa. Muut kaupungit ja kaupunkiseudut ovat tekemässä tämän hiilestä luopumisen jo aikaisemmin. Helsinki ja Vaasa ovat omissa ilmastostrategioissaan sitoutuneet hiilineutraalisuuteen vuoteen 2035 mennessä, siis vain viisi vuotta pitemmässä ajassa kuin mitä tämä laki tulee näiltä kaupungeilta vaatimaan. Onkin häpeä sinänsä muun muassa Helsingille, että se ei ole luopunut tai luopumassa nopeammin kivihiilen polttamisesta ja että vuoteen 2035 asti se sitä aikoo tehdä. Sitä ihmettelen, kun tiedän, että kokoomus, vihreät ja sosiaalidemokraatit pitävät valtaa täällä Helsingissä. Vaasassa puolestaan RKP on lähes yksinvaltiaan asemassa, ja Vaasa polttaa edelleen myös hiiltä runsaasti. Eli tämä on aika erikoista. Mutta kun nämä kaupungit ovat siis sitoutuneet vuoteen 2035 mennessä luopumaan hiilen poltosta, niin ei tarvita tällaista lakia, vaan teidän täytyy siellä paikallisesti tehdä nopeampia päätöksiä.

Sitten kysyn, miksi hallitus puuttuu kuntien itsehallintoon ja lupaa vielä näille varakkaille kaupungeille 90 miljoonaa euroa valtion eli veronmaksajien varoja tähän toimenpiteeseen. En pidä tätä järkevänä valtion varojen käyttönä. Siksi katson, että näin ei tule tehdä. Subsidiariteettiperiaate on tässä parempi.

Arvoisa puhemies! Sitten vaikutuksena on myös se, että tämä pakkolaki nostaa asumiskustannuksia muun muassa Helsingissä, jossa ne muutoinkin ovat jo maan korkeimmat.

Siksi ensinnäkin kannatan edustaja Immosen tekemää hylkäsesitystä, ja sitten ehdotan, että jos kuitenkin eduskunta hyväksyy lait, niin hyväksytään seuraava lausuma: ”Eduskunta edellyttää, että koska hiilen energiakäytön kiello nostaa asumiskustannuksia erityisesti niillä paikkakunnilla, joilla asuminen jo nyt on kohtuuttoman kallista, hallitus ryhtyy toimenpiteisiin asumisen kustannusten halpuuttamiseksi esimerkiksi sähkön siirtohintoja alentamalla.”

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

15.04 Silvia Modig vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Helsinkiläisenä kaupunginvaltuutettuna haluan vastata edustaja Kankaanniemelle.

Teidän puheenvuoronne oli hyvin hämmäntävä. Te sanoitte, että on häpeällistä, että Helsinki ei ole jo sulkenut kahta kivihiilivoimalaansa, mutta samaan aikaan vastustatte tätä hallituksen esitystä, joka kieltää kivihiilen polton.

No, meidän olemme siis aloittaneet omassa energiayhtiössämme Helenissä jo vuosia sitten polun pois fossiilisista. Toinen kivihiilivoimalan sulkemispäätös tehtiin muistaakseni vuonna 15. Se syy, minkä takia me emme niitä kerralla ole rysäyttäneet, on se, että totta kai täytyy luoda kestävä, maltillinen investointipolku, jotta se asumisen hinta, josta te kannoitte huolta, ei nousisi kohtuuttomasti.

Tämä teidän huolenne asumisen hinnasta on aina tarpeen pitää mielessä, kun puhutaan Helsingistä. Se on Helsingin keskeisiä ongelmia. Mutta meidän oma yhtiömme Helen, Helsingin Energia, on vastannut tähän huoleen sanomalla, että eivät he näe tällaista ongelmaa, eivät he ennako, että lämmityskustannukset asunnoissa siinä määrin nousisivat, että se vaikuttaisi asumisen hintaan. Mietin vain, mikä on se tieto, mikä perussuomalaisilla [Puhemies koputtaa] on, mitä Helsingin Energialla ei ole.

15.06 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kankaanniemi onnistui kyllä istumaan yhtä aikaa vähintään kahdella, ellei kolmella tai neljällä, jakkaralla hyvin lyhyessä puheenvuorossaan yhtä aikaa vastustamassa sitä, että asumiskustannukset nousevat, ja sitten vaatimassa sitä, että Helsingin pitää nopeassa aikataulussa luopua kivihiilen poltosta, jolla tietenkin on vaikutusta myös asumiskustannuksiin lämmityskustannusten kautta, ja sitten vielä olemalla sitä mieltä, että tämä lakiesitys pitää hylätä, koska siinä asetetaan uusia takarajoja kivihiilen polttamiselle. Pidän sitä jonglöörimäisenä taituruutena, että tuon pystyy tekemään 2 minuutin puheenvuorossa.

Jos edustaja Kankaanniemi todella haluaa tutustua asiaan, niin kehottaisin häntä keskustelemaan perussuomalaisen puheenjohtajan, Helsingin kaupunginvaltuutetun Jussi Halla-ahon kanssa. Hän saattaisi hyvinkin antaa hyvät perusteet sille, miksi hän on Helsingissä ollut esittämässä näitä Helsingin tekemiä päätöksiä.

15.07 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ymmärän kovin hyvin, että edustaja Modig ja edustaja Heinäluoma helsinkiläisinä vahvoina paikallispoliitikkoina kaupungin päättävissä elimissä joutuvat tässä puolustusasetelmaan, kun edelleen polttavat kivihiiiltä, vaikka muun muassa edustaja Heinäluoma jo kauan sitten sanoi, että pitää päästä hiilineutraalisuuteen. [Välihuuto] Mutta nuo tekijät, jotka mainitsin, ovat täysin samansuuntaisia.

Minä kunnioitan subsidiariteettiperiaatetta ja sitä, että kunnallista päätösvaltaa kunnioitetaan. Ja vetoan, että te teette ne päätökset, ettei Suomen keskustajohtoisen hallituksen tarvitse määrätä Helsingin kaupunkia ja Vaasan kaupunkia niitä tekemään, niin kuin te haluatte. Miksi te ette tee sitä päätöstä? Te joudutte tämän lain mukaan sen tekemään nyt kuitenkin.

Minulla oli täysin johdonmukainen linja. Asumiskustannukset nousevat, ja sitten vielä valtio antaa 90 miljoonaa turhaan rahaa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä vastauspuheenvuoro Modigille ja hänen jälkeensä edustaja Hassille, ja sitten puhujalistaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

15.08 **Silvia Modig vas** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, herra puhemies! En kyllä nyt vieläkään saa kiinni edustaja Kankaanniemen ajattelusta. Pitäkö se kivihiili kieltää vai ei? Samaan aikaan sanotte, että meidän pitää hävetä, kun meillä vielä poltetaan kivihiiltä, siitä olen samaa mieltä teidän kanssanne, mutta sitten te vastustatte sen kieltämistä, siitä olen eri mieltä teidän kanssanne. [Toimi Kankaanniemen välihuuto] Kuten jo aiemmin puheenvuorossani kerroin, kun kannatte huolta Helsingin asumisen hinnan nousemisesta tämän päätöksen mukana, niin kehotan teitä olemaan yhteydessä Helsingin energiayhtiö Heleniin, jossa tämä polku kohti päästötöntä on aloitettu jo vuosikausia sitten. Yhden voimalan sulkemispäätös on tehty jo useampi vuosi sitten ja seuraavaa valmistellaan. Haluan kyllä senkin nostaa esiin, että perussuomalaiset ovat olleet Helsingin kaupunginvaltuustossa mukana sopimassa meidän yhteisestä strategiastamme. Helsingin kaupunki valmistelee strategiaa, jota voi verrata jossain määrin hallitusohjelmaan. Se on yhteinen sopimus siitä, mihin valtuusto sitoutuu, ja te olette meidän mukanaamme sitoutuneet hiilineutraaliuteen, mikä tarkoittaa kivihiilivoimaloiden sulkemista, enkä nyt [Puhemies koputtaa] vieläkään ymmärrä, kannatatteko vai ettekö kannata niiden sulkemista.

15.09 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minun on todella vaikea ymmärtää edustaja Kankaanniemen logiikkaa, kun hän tätä lakia vastustaa sillä perusteella, että se nostaisi asumiskustannuksia, mutta sitten toisaalta moittii Helsingin kaupunkia siitä, että Helsingin kaupunki ei ole omatoimisesti jo aikaisemmin tehnyt päätöksiä kaikkien hiilivoimaloiden sulkemisesta. Millä perusteella osana valtiovallan politiikkaa toteutettava päätös hiilivoimaloiden sulkemisesta nostaisi asumiskustannuksia mutta kaupungin omana yksittäisenä paikallisena toimena tehtävä hiilivoimaloiden sulkeminen ei sitä tekisi? Ja todella, edustaja Modig toi esille sen, perussuomalaiset ovat Helsingissä olleet hyväksymässä näitä hiilineutraalisuustavoitteita. En nyt tähän hätään löytänyt äänestyskarttaa siitä Helsingin päätöksestä sulkea Hanasaaren hiilivoimala, mutta löysin helsinkiläisestä julkaisusta perussuomalaisten arvostelua sitä päätöstä vastaan. Eli tässä on todella nyt epäselvää se, pitäisikö perussuomalaisten [Puhemies koputtaa] mielestä Helsingin kaupunkina toimia [Puhemies koputtaa] tässä asiassa vai ei.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän vielä vastauspuheenvuorot edustajille Viitanen ja Ala-Nissilä. [Toimi Kankaanniemen välihuuto] — Anteeksi, Kankaanniemi ilman muuta, totta kai. — Vielä järjestyskin tämä, varmistan: edustajat Viitanen, Kankaanniemi, Ala-Nissilä. Pyyntöjärjestyksessä otetaan. — Edustaja Viitanen.

15.11 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valitettavasti minun nyt täytyy sanoa jo yhdenkertoista kerran edustaja Kankaanniemen nimi, nimittäin minä menin kyllä nyt tamperelaisena päättäjänäkin ihan hämilleni, kun kuuntelin tätä keskustelua: ei tästä nyt kyllä kukaan enää ota selvää, mikä tämä perussuomalaisten linja on. Edustaja Kankaanniemi kyllä puhui paljon, mutta en kuullut hänen vastaavan edustaja Heinäluoman kysymykseen siitä, voisiko hän kenties keskustella perussuomalaisten puheenjohtaja Halla-ahon kanssa. Ja, puhemies, tuli nyt mieleeni tässä, että kun tästä jonglöörimäisestä suorituksesta ei kukaan selvää ota, niin voisivatko perussuomalaiset oman puheenjohtajansa kutsua esimerkiksi teidän eduskuntaryhmänne kokouksiin, että päästäisiin vähän kannoistanne selville. Minusta se olisi hyvin mielenkiintoista tietää, ehkä valotatte tätä asiaa. [Eero Heinäluoma: Kannatetaan!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

15.11 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä perussuomalaisten kanta tuli aivan selkeästi esille, kun edustaja Immonen esitti, että tämä hallituksen esitys hylätään, ja minä sitä kannatin. Se on aivan selvä. Ja se lähtökohta on siinä, että me katsomme, että päätösvalta kuuluu paikalliselle tasolle, jolla ollaan vastuussa siitä, miten siellä toimitaan. Jos siellä joku perussuomalainen on kannattamassa tai vastustamassa, niin se on hänen ratkaisunsa. Meillä ei ole sellaista ryhmäkuriä, että minä voisin sanoa helsinkiläisille valtuutetuille, että teidän täytyy äänestää näin. Mutta minulla ja perussuomalaisilla on äänioikeus tässä salissa, ja käyn keskustelua teidän kanssanne, en arvostamani puheenjohtaja Halla-ahon kanssa, joka ei ole eduskunnan jäsen. Tältä pohjalta täällä nyt päätöstä tehdään, ja minä vastustan tässäkin vaiheessa pakkolakia, joka johtaa asumiskustannusten nousuun ja jonka yhteydessä on luvattu Helsingille kymmeniä miljoonia rahaa siihen, että se muutoinkin tekee tällaisen päätöksen. Ihmettelen hallitusta, että se on perusteluihin tällaisia kirjoittanut.

15.13 Olavi Ala-Nissilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllähän tässä vastauspuheenvuoroihin liittyen pitäisi todeta, että pitää hallitukselle, ministeri Tiilikaiselle, antaa tunnustus määrätietoisesta työstä. Onneksi hän on tulossa helsinkiläiseksi kansanedustajaksi, sillä todella Helsinki ei ole hoitanut tehtävänsä riittävällä ponnella. [Eero Heinäluoman välihuuto] Havaitsin, että nyt tuli viime vuonnakin ylijäämää 390 miljoonaa euroa. Eikö sitä nyt voisi käyttää näihin ympäristöinvestointeihin eikä vain puhua täällä?

Minä kiinnitin myöskin huomiota siihen, että Helsingin kaupunginvaltuusto olisi kieltämässä — osa porukkaa ilmeisesti — puolet kotimaisesta ruoasta, mutta lunta kyllä kipaataan mereen ja hiiltä poltetaan iloisesti. Että jotain logiikkaa meidän nyt pitää tässä pääkaupunkiseudullekin saada.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Olen näkevinäni, että on aika siirtyä puhujalistaan.

15.14 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Ilmastonmuutos on vakavin globaali uhka, ja meidän täytyy tehdä yhdessä työtä sen eteen, että pystymme hillitsemään sen 1,5 asteeseen. On selvää, että meidän on sekä päästävä eroon fossiilisista että lisättävä hiilensidontaa elikkä otettava ilmakehästä hiiltä pois. Nuoret ovat tämän hyvin ymmärtäneet, ja nuorilta tulee valtavasti meille päättäjille viestiä siitä, että tehkää kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa, tehkää niitä päätöksiä, kun me tiedämme, mitä tapahtuu, jos emme siihen kykene. On erinomaista, että hallitus tuo tämän kivihiilikiellon tänne eduskuntaan. Kivihiilen polttaminen tulee kieltää niin Helsingissä, Vaasassa, Suomessa, EU:ssa kuin globaalistikin, ja tässä salissa me puhumme nimenomaan siitä, millainen lainsäädäntö on Suomessa, ja tämä kivihiilen kieltä Suomessa on erinomainen asia.

Mutta aivan samalla tavalla meidän täytyy tehdä myös päätös ja aikataulu siitä, miten me pääsemme eroon muista fossiilisista polttoaineista, niin turpeesta kuin maakaasustakin, ja tähän täytyy luoda tiekartta ja aikataulu, ja sen takia nämä edustaja Hassin tekemät lausumaehdotukset ovat äärimmäisen kannatettavia. Mitä aikaisemmassa vaiheessa pystymme aikataulun luomaan, sitä paremmin myös erilaiset toimijat — on se yritysmaailma tai muu — tietävät, mihin varautua, ja sen takia tällainen tiekartta on äärimmäisen tärkeä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

Tämä lausumassa oleva toinen ehdotus siitä, että samalla kun kivihiiltä polttavia laitoksia suljetaan, mitätöidään vastaava määrä päästöoikeuksia EU:n päästökauppamarkkinoilla, on myös äärimmäisen tärkeä, sillä jotta se kivihiilestä luopuminen ei johda muiden fossiilisten käyttöön, todellakin on poistettava vastaava määrä näitä päästöoikeuksia markkinoilta, jotta saamme aitoa vaikutusta siihen, että hiilipäästöt vähenevät.

15.16 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Kankaanniemen tekemää lausumaehdotusta, jossa vaaditaan hallitusta ryhtymään toimenpiteisiin asumiskustannusten pienentämiseksi esimerkiksi sähkön siirtohintoja alentavilla toimilla.

Muistutan, että perussuomalaiset ovat kiinnittäneet muun muassa syksyn vaihtoehtobudjetissaan vakavaa huomiota asumisen kalleuteen ja asumiskulujen jatkuvaan kohoamiseen. Tästä asiasta on tullut runsaasti palautetta lukuisilta kansalaisilta, muun muassa yksin asuvilta eläkeläisiltä, joilla käteenjäävät tulot eivät tahdo riittää edes asumisen ja ruoan kaltaisiin välttämättömiin menoihin muista elinkustannuksista puhumattakaan. Ja todettakoon nyt tässä, että tämä ei koske vain pääkaupunkiseutua vaan koko maata.

Arvoisa puhemies! Merkittävä osa asumiskustannuksista muodostuu sähkölaskusta ja erityisesti sähkönsiirrosta, jonka osuutta kuluttajalla ei ole edes mahdollisuuksia kilpailuttaa. Tilannetta ovat edelleen pahentaneet edellisen hallituksen tekemät surullisenkuuluisat Caruna-kaupat, joilla kansallisesti tärkeää infrastruktuuria myytiin hyvin lyhytnäköisesti pääosin ulkomaisessa omistuksessa olleelle yhtiölle. Siirtohintoja eivät ole alentaneet myöskään kovalla kiireellä tehdyt maakaapeloinnit, joihin eduskunta on yhtiöitä omalla päätöksellään velvoittanut. Ne ovat nostaneet sähköverkkoyhtiöiden taseeseen sidottua pääomaa, jolle laskettava tuottovaade määrittelee yhtiöiden enimmäisvoitot. Tämä sähkönsiirtoyhtiöiden tuottovaade on nykyisin hyvin korkea, varsinkin matalien korkojen valitessa. Lisäksi on otettava huomioon, että kyseessä on alueellinen monopoli välttämättömyyshyödykkeelle, jota kaikki kansalaiset tarvitsevat.

Perussuomalaiset vaativat, että tätä sähkönsiirtoyhtiöiden tuottovaadetta alennetaan lainsäädännöllisesti huomattavasti nykyistä alemmalle tasolle. Se alentaisi käytännössä kaikkien suomalaisten asumiskustannuksia.

15.18 Lauri Ihalainen sd: Arvoisa puhemies! Tämä nyt toisessa käsittelyssä oleva lakiesitys kivihiilen energiakäytön kieltämisestä alkaen vuodesta 2029 on tietysti osa laajempaa energia- ja ilmastopolitiikan kokonaisuutta, pyrkimyksenä päästä fossiilisista polttoaineista eroon ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Esityshän on myös hyvin sopusoinnussa voimassa olevan energia- ja ilmastostrategian kanssa.

Talousvaliokunta, joka oli mietintöä valmisteleva valiokunta, oli esityksessään yksimielinen, joskin perussuomalaisten edustaja ei ollut paikalla, ja olen nyt huomannut, että perussuomalaiset ovat sitten kuitenkin lähteneet tekemään omia esityksiään. Se on tietysti sallittua. Tähän talousvaliokunnan esitykseen ei liittynyt mitään lausuntoja, ei vihreiltä eikä vasemmistoliitolta, tai ponsia. Tämän vuoksi me demarit olemme sitä mieltä, että jos me tuolla valiokunnassa olemme yhtä mieltä, niin me olemme samaa mieltä myös täällä salissa eli puolustamme tätä ehdotuskokonaisuutta sellaisenaan.

Mietintöön liittyi myös merkittävä kannanotto siitä, että se noteerasi kahdeksan eduskuntapuolueen yhteiset näkemykset meidän energia-, ilmasto- ja päästökauppaa koskevista tavoitteistamme. Ja tähän mietintöön liittyy maininta siitä, että tämä kiello tulee koskemaan lähes kokonaan kivihiiltä, paitsi että on selvää, että huoltovarmuussyistä kivihiiltä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

tullaan Suomessa vielä varastoimaan, ja se on ihan itsesuojelusyistä tärkeää. Näin ollen meidän ryhmämme on tukemassa tätä yksimielistä mietintöä emmekä ole esittämässä tähän näistä, sanotaan, menettelytapasyistäkään mitään lausuntoja sen ohella.

15.20 Anders Adlercreutz r: Ärade talman! On hyvä asia, että tämä laki nyt säädetään, että osaamme tehdä oikeita päätöksiä oikeaan aikaan, että Suomi uskaltaa olla tässä asiassa edelläkävijä. Tietenkään koko ilmasto-ongelma ei tällä päätöksellä ratkea, vaan on paljon muutakin tehtävissä. Mutta se, että nyt esimerkiksi kivihieletä luovutaan, tarjoaa suomalaisille yrityksille hyvät sisämarkkinat, joilla kehittää puhtaita tuotteita, tai tarjoaa koko cleantech-sektorille hyvät sisämarkkinat, joilla kasvaa ja joilta sitten on hyvä ponnistaa ulkomaille ja käynnistää vientiä. Cleantech-sektori, puhtaan energian sektori, puhtaiden ratkaisujen sektori, on pomminvarmasti kasvava markkina tulevaisuudessa, ja olisi suorastaan tyhmää olla rakentamatta sellaisia olosuhteita Suomessa, että näillä olisi parhaat mahdolliset edellytykset toimia.

No, mitä haasteita tämä luo? Tämä tarkoittaa, että Helsingin pitää tietenkin panostaa lämpöpumppuihin, pitää panostaa varastointiratkaisuihin, mutta näille kaikille toimille on tiekartta olemassa, ja ne haasteet varmaan ratkeavat.

Kokonaisuudessaan kun katsoo Suomen hiilijalanjälkeä, niin iso osa siitä on tietenkin se, mitä me teemme täällä, mutta se, mikä usein unohtuu, on, että vaikutusta on myöskin sillä, mitä me tuomme muualta. Ruotsi on ryhtymässä siihen, että maahan tuotujenkin tarvikkeiden hiilijalanjälkeä arvioidaan ja sitä seurataan, se kirjataan ylös, ja tähän olisi syytä ryhtyä Suomessakin. Yleisellä tasolla Pohjoismaissa nyt, kun me luovumme kivihieletä, olisi syytä perustaa pohjoismainen ympäristömerkki, joka ottaisi tämän huomioon. Jos valmistat tuotteen, jota haluat myydä Pohjoismaissa, saat siihen kivihielevapaan merkin, ja sillä tavalla luodaan kannustimia myös muille maille luopua kivihielevä käytöstä.

15.23 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Tämä hiilen energiakäytön kieltäminen vuodesta 2029 tulee olemaan tämän vaalikauden yksi merkittävimmistä päätöksistä. Tämä tullaan jatkossakin muistamaan aivan varmasti, sillä tämä on niin merkittävä askel, mitä saadaan aikaiseksi ilmastoasioiden parantamiseksi ja yleensä ottaen kotimaisen toiminnan ja tuotannon kunnioittamisessa.

Tänä päivänä on alettu jo keskustelemaan ja vastalauseitakin näyttää olevan siitä, että myöskin turpeen käyttö pitäisi lopettaa. Turve on kuitenkin kotimainen raaka-aine. Nyttien ollaan jo monessa polttolaitoksessa siirtymässä siihen, että olisi yhä enemmän ja enemmän puuta käyttäviä polttolaitoksia, joissa tarvitaan turvetta vähemmän ja vähemmän. Mutta meidän on turpeen osalta kuitenkin muistettava se, että se on kotimaista raaka-ainetta, se on lähellä ja se on meillä varmuusvarastoa, huoltovarmuustekijä.

Meillä on erilaisia vuosia, on märkiä, on kuivia, ja on erilaisia systeemejä olemassa. Tärkeintä on se, että meidän polttolaitokset tuottavat semmoista energiaa, että se päästäisi hiiltä ja päästöjä mahdollisimman vähän ilmaan, ja välillä turve on jopa hyvä asia siinä puun seassa, että saataisiin korkealaatuista, hyvää lämpöä ja energiaa siinä tuotettua. Eli todellakin, jos me nyt kieltäisimme myöskin turpeen käyttämisen energiantuotannossa, se voisi olla Suomelle aika traaginenkin asia, jos me tarvitsemmekin sitä joku päivä energiatoiminnassa, jos meidän huoltovarmuus tarvitsee sitä. Meidän pitää muistaa kuitenkin tämmöisetkin, hyvin olennaiset asiat Suomen kehittämisessä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

Arvoisa puhemies! Energia-asioissa meidän tulee tänä päivänä muistaa, että laitetaan rahaa tutkimukseen. Siihen on varattava määrärahoja ja resursseja koko ajan enemmän ja enemmän. Suomessa on jo kehitelty hyvin paljon erilaisia energiantuotantomenetelmiä, hyvin uudenaikaisia. Niitä tulisi vain kehittää enemmän ja enemmän. Uskonpa niin, että parinkymmenen vuoden päästä Suomessa energiantuotanto on jo kehittynyt valtavasti eteenpäin ja me nauramme tämän päivän polttomoottoreille ja tällaisille asioille, mitkä meistä ovat tänä päivänä ihan ehdottomia asioita. Nykyisestä tietotaidosta, mitä meillä on jo olemassa ja työn alla esimerkiksi Lappeenrannan korkeakoulussa, tulee varmasti Suomelle uusi Nokia. Meidän täytyy vain satsata näihin hyvin paljon resursseja ja rahaa yksinkertaisesti.

Sain mahdollisuuden tutustua Helsingissä Helenin energiatoimintoihin vähän enemmänkin. Olin ihan yllättänyt siitä, kuinka paljon Helsingissä on mahdollisuuksia. Helsingissä on valtavasti kehittämismahdollisuuksia energian keräämisessä ja kierrätyksessä erityisesti kesällä. [Silvia Modig: Ja varastoinnissa!] Kuinka paljon täällä tuleekaan hukkalämpöä. — Täällä on valtavasti tehtävää varastoinnissa. — Täällä on hirveästi vielä tehtävissä asioita, ja on todellakin hyvä ja vähintään, että kivihiilen käytöstä nyt luovutaan täällä, kun kerran täällä on niin valtavasti mahdollisuuksia tuottaa energiaa ihan uusillakin menetelmillä. Loppujen lopuksi asumiseenhan kuluu meillä energiasta suurin osa, mutta tarvitseeko siihen niin paljon täällä pääkaupunkiseudulla enää jatkossa käyttöä, kun kerran täällä on niin paljon monenlaisia mahdollisuuksia? Tuolla pohjoisessa me varmaan tulemme jatkossakin puulla lämmittämään ja tarvittaessa käytämme vähän turvetta siihen kaverina, mutta Suomessa on erilaisia alueita.

Kokonaisuudessaan: käytetään kotimaisia raaka-aineita ja sidotaan se hiili, mitä me päästämme ilmaan omalla toiminnallamme, eli lisätään metsien kasvatusta, kasvua ja käytetään puuta.

15.28 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Muutama täydennys siihen, mitä jo edellä sainoin. Ensinnäkin: turpeen polttohan ei vähene itsestään, viime vuoden kehitys sen osoittaa tai on siitä esimerkki. Minähän ensimmäisessä puheenvuorossani kerroin, että viime vuoden yhdeksänä ensimmäisenä kuukautena turpeen poltto kasvoi 30 prosenttia, ja Tilastokeskuksen mukaan tämä oli pääsyy siihen, että Suomen ilmastopäästöt niinä kuukausina kasvoivat nelisen prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Mutta minun mielestäni tärkein syy siihen, että turpeen osalta tällainen linjaus eduskunnasta tarvitaan, on itse ilmasto: se, että Suomi kantaa oman osuutensa sen eteen, että ilmastonmuutos ei nouse yli puolentoista asteen. Edustaja Ihalainen viittasi tähän kahdeksan puolueen ilmastokannanottoon. Siinä kohta 8 kuuluu näin: ”Suomessa sähkön ja lämmön tuotannon tulee olla lähes päästötöntä 2030-luvun loppuun mennessä huolto- ja toimitusvarmuusnäkökulmat huomioon ottaen.” Tämähän ei toteudu, jos me jatkamme turpeen polttoa.

Lisäksi ottaisin esille sen, että kun Suomen ilmastopaneeli on arvioinut sitä, mihin mennessä Suomen pitää olla hiilineutraali, jotta Suomi kantaisi sille kuuluvan osuuden ilmastomuutoksen hillinnästä puoleentoista asteeseen, niin ilmastopaneeli — meidän oma kansallinen, tieteellinen ilmastoasiantuntija-, neuvonantajaelimemme — on todennut, että jos katsottaisiin vain väkilukua, Suomen pitää olla hiilineutraali 2040, mutta jos otetaan huomioon se, että Suomi on yksi maailman vauraimmista maista, niin silloin hiilineutraalisuusvuosi on 2035, jonka esimerkiksi SDP on valinnut omaksi tavoitteekseen hiilineutraalisuusvuodeksi. Mutta jos otetaan huomioon vielä meidän historialliset päästöt, se että Suo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

mi on muiden perinteisten teollisuusmaiden tavoin aloittanut päästöt, suuret päästöt henkeä kohti, paljon aikaisemmin kuin ne kehitysmaat, jotka nyt ovat nousseet suurten päästäjien joukkoon — kuten Kiina ja Intia — niin silloin sen tavoitevuoden pitäisi olla 2030, jonka muun muassa vihreät ja vasemmistoliitto ovat valinneet omaksi tavoitteekseen Suomen hiilineutraalisuusvuodeksi.

Ja lisäksi, puhemies, haluaisin vielä korostaa sitä, että Aalto-yliopiston Smart Energy Transition -hankkeessa on laadittu malli siitä, miten kivihiili voitaisiin korvata pääosin muilla asioilla kuin poltolla, kuten suurilla lämpöpumpuilla, hukkalämmön hyödyntämisellä ja niin pois päin. [Puhemies koputtaa] Nämä ovat Suomen kaikissa kunnissa, myös pienissä kunnissa, soveltuvia ratkaisuja.

15.31 Riitta Myller sd: Arvoisa puhemies! On äärimmäisen tärkeätä, että meillä on nyt tämä lakiesitys, eli lakiesitys hiilen polton lopettamisesta. Mutta on myöskin erittäin tärkeätä, että keskustelu ilmastomuutoksesta ja sen torjumisesta on vahvistunut Suomessa ja koko Euroopassa, koska todellakin elämme nyt niitä hetkiä, jolloin päätöksiä on tehtävä esimerkiksi siitä — mikä nyt kahdeksan puolueen yhteisessä julistuksessa on todettu, — että 2040 Suomessa päästään tilanteeseen, jossa päästöt ovat selvästi negatiivisia eli meillä nielut ovat isommat kuin mitä ilmaan päästetään hiilidioksidipäästöjä.

Yhtä lailla on tärkeää, että me toimimme yhteistyössä, koska kysymyksessä on todella laaja ja iso kysymys. Sen takia on ollut kyllä erittäin hyvä, että valiokunnissa on löydetty yhteinen näkemys siitä, miten näitä isoja kysymyksiä viedään eteenpäin.

Mielestäni on hyvä, että talousvaliokunta otti yksimielisesti tärkeimmät asiat ympäristövaliokunnan mietinnöstä, joka siis tähtää nimenomaan siihen, että tuo kahdeksan eduskuntapuolueen tavoite saavutetaan. On toki ihan selvää — ja molemmissa mietinnöissä on sanottu se — että jos hiilen poltto korvautuu turpeella tai muulla biomassalla, niin silloin näihin tavoitteisiin ei päästä. On myös tärkeää, että ymmärretään se, että tässä on todellakin päästävä eteenpäin. Tällainen tiekartta on hyvä saada sille, että myös turpeesta ja muista fossiilisista polttoaineista päästään eroon. Nämä asiat on mielestäni otettu tässä lausunnossa ja mietinnössä esille. On erittäin hyvä myös, että talousvaliokunta on todennut hyvinkin selvästi sen tosiasian, että päästökaupan vuoksi on toimittava niin, että päästöoikeuksia mitätöidään samassa yhteydessä kuin hiilen käytöstä luovutaan. Pidän todellakin tärkeänä sitä, että mahdollisimman suurella yksimielisyydellä näitä tärkeitä ilmastoasioita pystytään hoitamaan.

15.34 Silvia Modig vas: Arvoisa herra puhemies! Minua vähän hämmästyttää keskustalaisten edustajien puheenvuorot täällä. Haluaisin muistuttaa, että te olitte mukana kahdeksan eduskuntapuolueen yhteisesti sopimissa ilmastotavoitteissa. Se lähti keskustalaisen pääministerin pyöreän pöydän aloitteesta, työryhmää puheenjohti keskustalainen ministeri Tiilikainen, ja lopputulemana me kaikki kahdeksan puoluetta sitouduimme tavoitteisiin, jotka pitävät sisällensä muun muassa sen, että pyrimme hiileneutraaliuuteen 2040-luvulla, ja sen, että sähkön- ja lämmöntuotanto on lähes päästötöntä 2030-luvun loppuun mennessä. Nyt täällä salissa tänään esitetyt mielipiteet ja näkemykset ovat täysin ristiriidassa näitten yhteisesti sovittujen tavoitteiden kanssa. Jos turpeesta ei olla valmiita luopumaan ja jos biomassaa halutaan käyttää enenevässä määrin, me emme tule pääsemään näihin tavoitteisiin. Nämä tavoitteet tarkoittavat implisiittisesti sitä, että turpeesta tulee luopua, ja biomassaa voi olla ainoastaan lyhyen ajan siirtymäkauden ratkaisu meille. Eli onko keskusta nyt

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

siis irtisanoutumassa näistä yhteisistä tavoitteista, koska niin ristiriitaisia puheenvuoroja täällä esitetään?

Se on vain tosiasia, että turve saastuttaa yhtä paljon kuin kivihiili, siitä me emme pääse yli emmekä ympäri, vaan nyt pitää rohkeasti katsoa eteenpäin. Me olemme ympäristövaliokunnassa saaneet innostavia asiantuntijalausuntoja siitä, miten olisi mahdollista luoda esimerkiksi täysin puhdas kaukolämpöverkko — aivan niin kuin edustaja Maijala aiemmassa puheenvuorossaan kuvasi, Helsingin kaltaisella paikkakunnalla on paljon mahdollisuuksia tehdä se, ja se on täysin mahdollista. Tämä on nyt se suunta, mihin meidän pitää mennä. Me tarvitsemme siis systeemisen muutoksen. Nyt ei riitä, että me viilaamme vähän sieltä ja täältä meidän energiajärjestelmäämme, vaan meidän täytyy saada systeeminen, kokonainen muutos ja oikeasti perustaa energia puhtaalle pohjalle.

15.36 Eeva-Maria Maijala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Modig, toivoisin, että voisitte perehtyä hieman enemmän näihin biomassasiioihin. Sen verran ensin kertauksena, että 50 vuodessa on puun kasvu Suomessa kaksinkertaistunut, samoin hiilensidonta on kaksinkertaistunut. Nyt me olemme työstäneet pääministerin johdolla esityksen siitä, miten me saamme puun kasvua yhä lisättyä Suomessa. Osahan siitä biomassasta ilman muuta pitää myöskin käyttää, ja jos me käytämme sitä, niin silloin saamme myöskin mahdollisuuden, että sitä puuta kasvaa lisää ja hiilensidonta lisääntyy. Eli kyllä me eteenpäin menemme ehdottomasti sillä tyylillä. Biomassan käyttäminen ei tarkoita todellakaan sitä, että tässä nyt oltaisiin luopumassa tästä hiilensidonnasta, vaan eteenpäin mennään koko ajan. Ja kyllä me olemme sitoutuneet täysin siihen, mitä on puhuttu, mutta meille on olennaista se, että me huomioimme myöskin sen, että kotimaassa toimitaan ja mennään eteenpäin vastuullisesti näitten asioiden kanssa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä vastauspuheenvuorot edustajille Modig, Suutari ja Eestilä, ja sitten mennään puhujalistaan.

15.37 Silvia Modig vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Maijala tietää, yhteisessä valiokunnassa istumme ja siellä perehdymme näihin kysymyksiin joka viikko. Muun muassa Helsingin Energia on todennut, että mikäli kivihiilestä luovuttaessa se korvataan kokonaan biomassalla, biomassaa ei tule riittämään tässä maassa. Se on se ensimmäinen lähtökohtainen ongelma — tai itse se lähtökohtainen ongelma on se, ettei kannata siirtyä toiseen poltto- ja vaativaan tekniikkaan. Toinen on se, että esitetty biomassaa ei tule riittämään tässä määrin. Kolmas on se, että jotta sitä biomassaa syntyy, niin vaikka se olisi metsäteollisuuden sivuvirtoja, se vaatii metsähakkuuta. Mitä enemmän sitä vaaditaan, sitä enemmän sivuvirtoja vaaditaan, sitä enemmän hakkuuta vaaditaan. Näissä yhteisissä tavoitteissa kahdeksan puoluetta on sitoutunut siihen — niissä me toteamme sen — että nieluja on vahvistettava. Ja nythän me saimme juuri tällä viikolla viimeisimmän ilmasto-paneelin arvion metsien hiilinielujen kehityksestä, ja siinä oli arvioitu erilaisia skenaarioita, joissa pystyttiin näkemään ne muuttujat, kuinka paljon metsät kasvavat, ja ne voivat muuttua aika paljon. Mutta kaikissa malleissa oli täsmälleen sama viesti: metsähakkuut heikentävät hiilinielua.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Modigin ja Maijalan väliin debattiin vielä edustaja Maijalalle vastauspuheenvuoro, ja sen jälkeen mennään täällä pyydettyihin muihin vastauspuheenvuoroihin.

15.39 Eeva-Maria Maijala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Modig, tiedätte oikein hyvin sen, että en minä tarkoita sitä, että pelkällä biomassalla oltaisiin nyt korvaamassa kivihiilen käytön vähentämistä, vaan todellakin, niin kuin aikaisemmin puheenvuorossani sanoin, esitämme monenlaista uutta energiantuotannon kehittämistä.

Se, mitä eilen viimeksi ympäristövaliokunnassa kerrottiin näistä hiilensidonta-asioista: Se on vain jännä, että meillä on Suomessa erilaisia faktoja, [Silvia Modig: Ei se nyt ihan niin mene!] on erilaisia faktoja siitä, minkä verran puun kasvu sitoo hiiltä, eikä se sido ja miten on puun kasvun kanssa. Se on jännä homma, miksi meillä on vaihtoehtoisia faktoja olemassa. Kyllä minä ainakin uskon nyt täysin niitä Luken virallisia tutkijoita, jotka ovat tuoneet hyvin selvästi sen esille, että hiilensidonta lisääntyy koko ajan, sillä Suomessa aina, kun yksi puu kaadetaan, neljä puuta istutetaan tilalle. Hiilensidonta lisääntyy Suomessa koko ajan tämän puunkasvatuksen ansiosta.

15.40 Eero Suutari kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalainen metsänhoito on maailman huippua. Jos me valitsemme linjan, jossa metsänhoitoa ei suoriteta, se tarkoittaa sitä, että tietysti ensiksi hiilinielu pysyy samana, mutta aikaa myöten sitten metsä rupeaa vanhenemaan ja lahoamaan, ja siitä syntyy kyllä emissiota. Tämä on nähtävissä esimerkiksi Kanadan metsissä. Siellä nimenomaan on suuret metsät, mutta siellä on hiiliemissiota sen takia, koska metsiä ei ole hoidettu.

Meidän on syytä jatkaa tätä suomalaista metsänhoitoa sillä tavalla, että meillä metsänkasvu on suurempaa joka vuosi edellisiin vuosiin nähden, ja näin on tapahtunut viime aikoina. Jos puu kaadetaan, niin eihän se tietysti siltä kohdalta sido hiiltä, ja 30 seuraavana vuonna sille alueellekaan ei synny hiilinielua, mutta kokonaisuutena suomalainen metsänhoito yhä enemmän on hiilinielu.

15.41 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Poliittisia päätöksiä on helppo tehdä, niinhän Saksassakin tehtiin. Fukushima on onnettomuuden jälkeen päätettiin lakkauttaa 11 ydinvoimalaa, nyt niitä haikaillaan takaisin, eli monta kertaa ympyrä sulkeutuu sitten, kun realismi tulee mukaan peliin.

Itse pidän tätä hallituksen esitystä hyvänä. Siinä on selvä tavoite, että me vähennämme fossiilisia polttoaineita, mutta erityisen hyvää siinä on se, että tämä on kuitenkin ehdollista. Täällä selvästi lukee, että huoltovarmuus ja toimitusvarmuus pitää ottaa huomioon. Meidän täytyy säilyttää realismi maakunnissa, missä lämmitetään tietyillä polttoaineilla, ja tällä hetkellä ne ovat turve, kivihiili ja puu. Siellä on venäläistä puuta ja näin poispäin. Jos me heittäydymme yhden polttoaineen varaan, niin kuin nyt helposti saattaisi käydä, jos ihan puhdasoppisesti mentäisiin eteenpäin, niin mitähän mahtaa se polttoaine maksaa? Mitähän mahtavat ne ihmiset tykätä, kun kaukolämmön hinta nousee merkittävästi ja sitä kautta tietysti energian ja asumisen hinta? En tiedä, kuinka hyvillään nämä pieneläkeläiset tästä sitten mahtavat olla. Se, mitä haluan sanoa, on se, että täytyy kuitenkin aina olla se realismi ja ehdollisuus näissä papereissa, että kovin helppoa se siirtyminen ja esimerkiksi turpeen taklaaminen ei tule olemaan yhteistuotannossa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

15.42 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Tämä puolueiden yhteiskannanotto oli tärkeä asiakirja. Sen ajatushan oli antaa näköalaa pidemmäksi aikaa eteenpäin, antaa signaalit yhteiskunnassa eri toimijoille siitä, mihin suuntaan puolueet yli hallitus—oppositio-ajan haluavat energia- ja ilmastoratkaisuja tehtäväksi. Ikävä kyllä perussuomalaiset jättäytyivät siitä välittömästi pois, ja kun sen jälkeen keskustelu on edennyt, niin tulee kyllä yhä suurempi kysymysmerkki siitä, mistähän puolueet loppujen lopuksi olivat yhtä mieltä. Kuitenkin tämä vaade, että katsotaan pidemmälle, jotta kaikilla toimijoilla on aikaa sopeutua ja tehdä järkeviä investointiratkaisuja, pieniä ja suuria, on välttämätön.

Esitin itse 2006, että Suomi asettaisi tavoitteen siitä, että luopuisimme öljynkäytöstä vuoteen 2030 mennessä. No, siitä ei suurta keskustelua seurannut. Tuli vaivaantunutta hiljaisuutta, eikä kovin paljoa tehty, ja missään tapauksessa ei tehty riittävästi. Nyt tänä päivänä kaikki puhuvat tästä mutta aikayksikkö, joka on jäljellä, on entistä lyhyempi.

Eli on perusteltua hakea iso suuntaviitta, niin kuin tässä puolueiden yhteiskannanotossa tehtiin, mutta yhtä tärkeää olisi, että kun puolueet jotain yhdessä sopivat, niin ne myös sitoutuvat siihen, mitä yhdessä sopivat. Jos tämä keskustelu koko ajan elää, niin kyllä tässä tavallinen toimija, on hän sitten tekemässä energiayhtiössä investointipäätöksiä tai autohankinnoissa, menee aika lailla ymmälleen.

Ei ole kovin kauan aikaa siitä, kun sanottiin, että ympäristön kannalta dieselvaihtoehto on parempi, ja sitä pidettiin erittäin hyvänä suorituksena. Mutta nyt sanotaan, että se onkin se kaikkein kauhein, että oikeastaan sitä ei saisi käyttää ollenkaan — bensiinistä nyt on tiedetty koko ajan, että päästöjä tulee. Mutta sitten pitäisi siirtyä sähköautoihin — no, ei sitäkään nyt tehdä kertaheitolla. Dieselissäkin täytyy muistaa, että uudet dieselautot uusine normistoineen ovat aivan eri luokassa kuin mitä ovat olleet vielä viisi vuotta sitten tehdyt päästöjen osalta, ovat suhteessa näihin hiilidioksidipäästöihin hyvin lähellä nollaluokkaa.

Eli nyt täytyisi tämä koko katsanta mielestäni palauttaa siihen, onko meillä kykyä hallitus—oppositio-rajat ylittävään pitkäaikaiseen sopimiseen. Se on ihan välttämätöntä, jotta Suomessa tehdään järkeviä päätöksiä eikä niin, että rakennetaan uusia energialaitoksia ja tehdään ne tämän hetken tiedon pohjalta ja huomenna tuleekin uusi porukka, joka sanoo, että tuo nyt oli aivan metsään ja nyt teette kokonaan uudet. Tämä liittyy kaikkien näiden polttoaineiden käyttöön, koska sitä helppoa tietä uusiutuviin energialähteisiin ja päästöttömiin uusiutuviin energialähteisiin kokonaisuudessaan ei ole olemassa. On vain olemassa erilaisia eri tavoin vajaita, [Puhemies koputtaa] eri tavoin toimivia ratkaisuja. Joten peräänkuuluttaisin puolueilta sitä, [Puhemies koputtaa] että ne päättäisivät, millä kannalla ne nyt loppujen lopuksi ovat.

15.45 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Kuten lakiesityksen ykköskäsittelyssä totesin, lakiesitys on tarpeellinen ja tervetullut. Se antaa kivihiilelle selvän parasta ennen-päiväyksen, ja se antaa myös tärkeän kansainvälisen viestin. Kivihiihtä alasajetaan muualakin, ja vaihtoehdoille on maailmalla kysyntää.

Selvää on, että kivihiihtä ei tule korvata turpeella, joka on yhtä saastuttava, ja että kivihiihi tulee kaikista mieluiten korvata ei- polttoon perustuvilla uusilla energiajärjestelmillä, kuten myös valiokunnan mietinnössä todetaan. Kivihiihtä korvaaminen tai sen käytön lopettaminen ei vielä yksistään vähennä päästöjä, vaan se pitää korvata vähäpäästöisellä tuo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

tannolla ja vapautuneet päästöoikeudet tulee mitätöidä. Tästä asiasta puhuttiin ja äänestettiin jo päästökauppalaain uudistamisen yhteydessä.

Arvoisa puhemies! Edustaja Hassin esittämät lausumat eivät ole ristiriidassa hyvän miennön kanssa. Toki hygieniasyistä olisi ollut perusteltua ja hyvä, että ne olisivat jo valio-kuntavaiheessa tulleet, mutta sinänsä sisältö on hyvä.

Arvoisa puhemies! Kuten täällä joku jo totesi ja ehkä korjasikin keskustelussa esiintynyt näkökulmaa, niin kivihiiltä voidaan edelleen varastoida huoltovarmuuspolttoaineena, eli siinä mielessä poikkeustilanteiden varalta huolta ei ole. Sitä voidaan pitää huoltovarmuuspolttoainevarastona.

Arvoisa puhemies! Laajemmin ajateltuna olisi tärkeää, että päästöohjaus toteutuisi verotuksen ja päästökaupan kautta riittävällä tavalla siten, että hiilen hinta olisi tarpeeksi korkea ja että päästöoikeuksia olisi tarjolla riittävän vähän suhteessa päästövähennystarpeisiin ja -aikatauluihin. Näin me emme välttämättä tarvitsisi erillisiä polttoaineiden vuosi-erilliskieltoja, jotka pahimmillaan eivät toteuta päästövähennyksiä, mikäli ne korvataan toisella saastuttavalla polttoaineella. Eli ensisijaisen fokuksen tulisi olla päästöoikeuksien hinnassa, päästöverotuksessa, päästökaupan korjaamisessa. Toki ehdottomiakin kieltopäiviä voidaan asettaa, mutta kuten todettu, ne eivät yksistään tai yksiselitteisesti vie meitä riittävälle ja riittävän nopealle päästövähennyspolulle, jos kokonaisuuden ohjaus ei ole kunnossa.

Arvoisa puhemies! Siihen keskusteluun, mitä täällä on käyty turpeesta. Selvää on, että turpeen energiakäytön parasta ennen -päiväys tulee sitten hiilen jälkeen, ja kyllä se varmaan edessä on silloin 2030-luvulla, jos me todella haluamme päästä, [Puhemies koputtaa] kuten meidän tulee päästä, tälle meidän päästövähennyspolullemme. Ja tähän on jo nyt asennoiduttava ja varauduttava. Se ei jarrutuksella tästä muuksi muutu.

15.48 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Meidän vientituloistamme taitaa noin 20 prosenttia eli viidennes tulla puusta. Nyt jos tämä malli toteutuu, niin kuin hyvä on, että fossiilisia polttoaineita taklataan pois — ja varmaan turvekin sitten on siellä syntilistalla — niin se saattaa johtaa siihen, että joudutaan entistä enemmän polttamaan puuta. Toki sitä voidaan Venäjältä tuoda, jos näin halutaan, lisätä sitä tuontia. Olen itse samaa mieltä, mitä täällä edustaja Modig sanoi, että se saattaa olla edessä, jos me oikein tiukasti kansallisesti lähdemme rajoittamaan polttoaineiden käyttöä, että biomassoja tuodaan myös meritse, sekä Venäjältä että meritse. Kuinka paljon tämä tuonnin lisääminen on sitten tarkoituksellista, sitä en tiedä, mutta oma näkemykseni on, ja siihen myös edustaja Heinäluoma kiinnitti huomiota, että meidän täytyy pyrkiä parempiin ja puhtaampiin energiajärjestelmiin mutta kuitenkin huomioida se, että välttämättä kaikki ei oikeassa elämässä suju niin kuin poliittisessa päätöksenteossa. Ne ovat hienoja asioita, nämä geotermiset lämmöt ja kysyntäjouset, mutta kun niitä lähdetään ajamaan oikeasti jokaisessa maakunnassa ja kaikissa niissä kaupungeissa, missä tuotetaan lämpöä ja sähköä yhteisvoimalaitoksissa, niin se ei välttämättä onnistu, ja sen takia kannattaa käyttää tästä puheenvuoroja.

On erityisen hyvä, että täällä on ehdollisuus kivihiilelle, mutta minä haluan, että turvelalallekin annetaan jonkunmoinen arvo, koska jos me oikeasti lähdemme antamaan turvetuottajille ja siellä koneyrityksille viestiä, että turvetta ei tarvita, niin se saattaa johtaa merkittävään kaukolämmön hinnannousuun. Kuka tässä haluaa sitä merkittävää hinnannousua? Yleisesti ottaen on erittäin harvinaista, kun me haluamme, että on monta polttoainetta, jotka kilpailevat hinnalla ja joita voidaan vähän vertailla, missä määrin mitäkin käyte-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

tään, että tuottaja haluaa itse kaventaa polttoainevalikoimaa. Siitä tässä on kysymys. Ei kukaan täällä turvetta pidä niin kuin ympäristöystävällisenä, mutta kun turvetta kuitenkin tullaan tarvitsemaan — Kuopiossa sitä käytetään tällä hetkellä 40—45 prosentissa kaukolämpöliiketoiminnasta — niin silloin pitää entistä enemmän kiinnittää huomiota niihin toimenpiteisiin, mitä turvetuotannossa tehdään ja millä tavalla niitä päästöjä vähennetään ja pystytään jollakin tavalla hoitamaan se, että ympäristö ei kuormitu niin pahasti. Eli minun mielestäni Vapo on tässä suhteessa tehnyt hyvää työtä, eikä pidä liikaa mustamaalata turvetta. Se on kuitenkin kotimainen polttoaine, ja kaikista näistä ketjuista, jotka liittyvät turpeeseen, se raha jää maakuntiin. Sillä tavalla itse menisin jalat maassa eteenpäin. Pannaan tavoite hyväksi ja kauas, mutta me emme voi poliittisilla päätöksillä muuttaa sitä realismia, mikä polttolaitoksilla on.

15.51 Eero Suutari kok: Arvoisa puhemies! Tavoite fossiilisten polttoaineiden lopettamiseksi on kannatettava ja tervetullut. Kivihiilen korvaaminen puhtaammilla polttoaineilla on erittäin kova haaste, mutta uskon, että meillä teknologia riittää siihen.

Kun täällä turpeesta on tänä iltana puhuttu osittain, niin sanon oman kantani siihen. Silloin kun luontoarvot ovat jo suosta tuhoutuneet, niin on syytä kyllä kuoria siitä pois tämä energiapitoinen turve ja istuttaa siihen sitten puuta, joka tulevaisuudessa muuttuu hiilinieluksi. Jos se jätetään sillä tavalla ennalleen, niin se on sitten emissio siltä kohtaa, eli se on niin kuin ilmaston lämpenemisen kannalta huonompi asia jättää silleen.

Siirtyminen näihin uusiin polttoaineisiin on minusta kannatettavaa, nimenomaan puupohjaisiin polttoaineisiin, siinä mielessä, että kun puu kaadetaan, niin meillä on siinä monta erilaista jaetta. Ensiksikin on tämä tukkiosa, jota tietysti rakennusteollisuus ja muukin teollisuus voivat käyttää materiaaliksi mihin vain, se on soveltuvaa kaikkeen. Se on noin puolet, 35—60 prosenttia, yleensä siitä puusta kaadettuna, ja se hiili jää siihen sisälle, eikä se siitä lähde pois. Elikkä se on eräänlainen hiilivarasto, ja se on tietysti hyvä asia tässä. Toiseksi sitten on olemassa tämä kuituosa, josta nykyisellään valmistetaan enimmäkseen selluloosaa, mutta meillä on paljon hyviä malleja tällä hetkellä valmistaa siitä selluloosasta mitä vain muuta, lähimpänä ovat esimerkiksi tekstiiliteollisuuden materiaalit, joissa se hiilivarasto jatkaa varastona ainakin jonkun aikaa, ennen kuin se sitten energiaksi menee. Ja sitten tämä loppuosa, mikä siellä on, sahan pintajätteet, sahanpuru ja kaikki muut jakeet, mitä siellä on, on syytä kyllä käyttää sitten energiaksi, koska joka tapauksessa se mätänee ja maatuu ja saman emission tuottaa kuin sen polttamisen kautta.

Elikkä tässä halusin vain kertoa sen, että järkevää on siirtyä ainakin puuhun ja sitten näihin uusiutuviin polttoaineisiin. En missään tapauksessa vastusta esimerkiksi aurinkoenergiaa tai tuulienergiaa, ydinvoimasta puhumattakaan.

15.53 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! On todella mukava jatkaa edustaja Suutarin puheenvuoron jälkeen, sillä olen hänen kanssaan näistä asioista samaa mieltä. Meillä taitaa jonkun verran olla myöskin tietoa näistä asioista.

Turpeen käyttö vähenee koko ajan, ja se on koko ajan myöskin tarkoitus, että se vähenee. Kaikki me tiedostamme sen, että on olemassa puhtaampia menetelmiä tuottaa energiaa, ja siihenhän meidän on koko ajan pyrittävä tietenkin. Turve meidän tietojemme mukaan, mitä on tällä hetkellä käytettävissä, luovuttaa hiiltä yhtä paljon ja on yhtä paljon ympäristöä saastuttavaa kuin kivihiili, ja sen takia, jos vaihtoehtoina ovat kivihiili ja turve, ei kumpikaan ole hyvä, mutta jos jompikumpi pitää ottaa, niin tietenkin turve.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

Onko turve sitten uusiutuva energiamuoto vai ei? Se on muuten äänestyksen tulos, että se on ei-uusiutuva energiamuoto, että se on fossiilinen polttoaine. [Riitta Myllerin välihuuto] Se on äänestystulos, että se on fossiilinen polttoaine. Siis totuushan on se, että turve uusiutuu koko ajan, hitaasti mutta uusiutuu joka tapauksessa, ja tätä me emme saa kuitenkaan Suomessa unohtaa. [Välihuutoja] Elikkä se uusiutuu joka tapauksessa. Sen takia meillä on oikeus jonkun verran myös käyttää turvetta, kun kerran koko ajan Suomessa tulee turvetta myöskin uutta lisää.

Sen verran nyt kuitenkin puhun vielä metsistä ennen kuin annan muille puheenvuoron, että 50 vuodessa on tosiaan metsien kasvu Suomessa kaksinkertaistunut ja hiilensidonta on lisääntynyt Suomessa sinä aikana todella paljon elikkä vähintään kaksinkertaistunut. Ja nyt sitten tämä hiilensidonta ja metsien käsittely: Metsien käsittely on tärkeää sen takia, että me saamme ennen kaikkea harvennettua puustoa ja harvennetun puuston tuloksena tulee sitten energiakäyttöön menevää puuta, mutta sitten jos me emme sitä puuta käsittele vaan se pannaan maahan, se saman tien maatuu ja mätänee ja hiili pääsee ilmaan siitä. Ei todellakaan hyvä vaihtoehto. Parempi on se, että me poltamme ja otamme energian sitä kautta käyttöön, vaikka hiiltä sitten vapautuukin. Mutta nyt olennaisin asia on se, että kun me sitä metsää harvennamme, me saamme puut kasvamaan, ja kun puut kasvavat, sen jälkeen me saamme puun käytettyä sillä tavalla, että me saamme sidottua hiiltä. Mehän sidomme pysyvästi hiiltä, kun niistä puista tehdään sitten rakennuksia, paperia ja monia muita hyvin pitkäaikaisesti pysyviä muotoja. Eli kyllähän me tällä metsän käsittelyllä lisäämme hiilensidontaa ja sidomme hiiltä pysyvällä aikavälillä monella tavalla.

15.56 Lauri Ihalainen sd: Arvoisa puhemies! Sen ohella, mitä tuli tästä mietinnöstä lausuttua, haluaisin vain todeta, että meidän voimassa oleva energia- ja ilmastostrategia vaatii kyllä näiden uusimpien tietojen ja haasteiden pohjalta päivityksen. Se on varmaan seuraavan hallituksen ja hallitusohjelman isoja kysymyksiä, mutta on paljon uusia tarpeita pohtia sitä linjausta — joka sinänsä on aika tuore ja edelleenkin kestävä.

Toiseksi meidän ilmastopolitiikan haasteet ovat ennen kaikkea rakentamisessa, liikenteessä ja teollisuudessa. Itse asiassa sähköntuotannossa me olemme nyt 80-prosenttisesti puhtaassa tuotannossa, ja kun Olkiluoto valmistuu, 90-prosenttisesti. Sähköntuotannossa nämä haasteet eivät ole samanlaisia kuin rakentamisessa, liikenteessä ja teollisuudessa.

Lopuksi kiinnittäisin huomiota siihen, että meillä 190 000 kotitaloutta on öljylämmityksen varassa. Usein ne ovat pienituloisia ihmisiä, mummoja, vaareja, joiden kodit lämpiävät öljyllä. Kun olisi myös saatava muutosta uusiin energialähteisiin tai tapoihin, niin se tietysti vaatii jotain ohjelmaa ja semmoista niin kuin sosiaalista tukea, jotta näissä kotitalouksissa voidaan siirtyä uusiin energiamuotoihin, pois öljystä, ja tämäkin ehkä tässä meidän keskustelussamme pitäisi ottaa huomioon.

Sitten päätän siihen, että tähän talousvaliokunnan mietintöön sisältyi kannanotto siitä, että se tukee tätä kahdeksan puolueen yhteistä linjausta koskien energiaa, ilmastotavoitteita ja päästökauppakysymyksiä. Se on jo siellä sisällä.

15.58 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Edustaja Ihalainen on täysin oikeassa siinä, että nyt voimassa oleva Suomen keskipitkän aikavälin ilmastostrategia kaipaa päivitystä — muun muassa siksi, että viime syksynä ilmestyi IPCC:n raportti, joka osoittaa, että ero niissä vahingoissa, joita syntyy 1,5 asteen ilmastomuutoksesta verrattuna 2 asteeseen, on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

todella suuri näiden kahden vaihtoehdon välillä. Eli Suomen on tärkeää tehdä oma osuutensa, jotta ilmastonmuutos saataisiin hillittyä 1,5 asteeseen.

Mutta haluaisin tuoda tässä esille sen seikan, mikä ympäristövaliokunnassa aika monessa asiantuntijakuulemisessa ja varmaan monissa muissakin valiokunnissa juuri teollisuuden puolelta on tuotu esille, että investointien aikajänne on pitkä: kestää monta vuotta suunnitella investointi ja sitten tehdä se päätös rakentaa, ja sitten oletus on, että se investointi on käytössä kauan. Sen takia on tärkeää, että on ajoissa tehty poliittiset päätökset, jotka ohjaavat energiantuotantoinvestointeja puhtaampiin vaihtoehtoihin. Mitä myöhempään vitkutamme sitä hetkeä, jolloin sanomme selvästi sen, että myös turpeen energiakäytöstä on luovuttava, sitä hankalammaksi teemme ratkaisujen toteuttamisen kaikille niille toimijoille, jotka tänä päivänä käyttävät turvetta.

Viittasin jo Smart Energy Transition -hankkeen, Aalto-yliopiston hankkeen, hahmotelmaan siitä, miten esimerkiksi Helsingin kaukolämpö voisi toimia ilman kivihiiltä. Todella siinä suuret lämpöpumput, erilaisten hukkalämpöjen hyödyntäminen, aurinkolämpö ja lämpövarastot ovat pääosassa, ja vain sitten tällaisena varavoimanlähteenä käytettäisiin biomassan polttoa. Samantyyppiset ratkaisut ovat käyttökelpoisia kaikilla niillä paikkakunnilla, joilla tuotetaan kaukolämpöä. Ja aivan jokaisen tällaisen kaukolämpöpaikkakunnan, myös oman kotikaupunkini Tampereen, kannalta on ihan relevantti tämä, minkä edustaja Eestilä toi esille, että jos nyt sitten kivihiilestä luopuminen nostaa biomassan polttoa kovasti, niin siitä voi aiheutua muun muassa teollisuuden puunkäytölle haittaa. Se on yksi niistä syistä, miksi meidän kaukolämmön tuotannossa muuallakin kuin niissä kaupungeissa, joissa poltetaan kivihiiltä, tulisi ryhtyä investoimaan ratkaisuihin, jotka perustuvat muuhun kuin polttoon. Nämä ovat hyviä esimerkkejä sellaisista asioista, joissa suomalainen osaaminen ja suomalaiset ratkaisut voivat sitten olla hyviä vientituotteita myös koko maailmalle.

16.01 Silvia Modig vas: Arvoisa rouva puhemies! Niin, tosiasia kun on, että turve on yhtä saastuttavaa kuin kivihiili, niin meidän on päästävä irti myös turpeesta. Ja kysymys on nimenomaan siitä, että meillä on tällä hetkellä energiayhtiöitä, jotka harkitsevat, mikä on se seuraava investointi, mihin ne nojaavat. Meillä on energiayhtiöitä, jotka tällä hetkellä harkitsevat investointia, joka olisi turvekattila, ja tämmöisen investoinnin elinkaari on 20–30 vuotta, ja jos tämmöinen investointi nyt tehdään, niin se tarkoittaa, että vielä 40–50-luvuilla poltettaisiin turvetta, vaikka me olemme sitoutuneet siihen, että me olemme hiilinegatiivisia 40-luvulla ja sähkön- ja lämmöntuotannossa lähes päästöttömiä 2030-luvun loppuun mennessä. Tämä on se syy, minkä takia olisi tärkeää, että eduskunta antaisi sen viestin, että suunta, mihin me olemme menossa, on se, että turpeesta luovutaan. Tämä on myös reilua näitä alan toimijoita kohtaan.

Ja se iso kysymys, miksi me tästä keskustelemme, on tietysti se, että meillä on iso ongelma ja haaste edessämme, ilmastonmuutos — ongelma, jonka ratkaisussa me emme voi epäonnistua. 1,5 asteen tavoite vaatii meiltä selvää polkua kohti hiilinegatiivisuutta, ja se ei ole mahdollista, elleimme me samaan aikaan vahvista metsien ja maaperän hiilinielua. Se ei tarkoita, etteikö metsiä saisi käyttää, mutta metsien käyttö on mitoitettava myös ilmaston kannalta kestävälle tasolle, ei ainoastaan puutuotannollisesti kestävälle tasolle. Ministeri Tiilikainen on useita kertoja itse sanonut, että nykyisen politiikan määräämät hakkuumäärät tarkoittavat sitä, että nielut pienenevät mutta palaavat ennalleen joskus 50-luvun tienoilta. Tämän hän on toistanut lukuisia kertoja. Tästä ovat tutkijat samaa mieltä. Tämä on se

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

kaava, mikä tulee toteutumaan. Ongelma — se, mistä tutkijat ja minä olemme eri mieltä Tiilikaisen kanssa — on se, että meillä ei ole sitä aikajännettä. Se meidän aikajänteemme tehdä päätökset, jotka vievät meidät 40-luvulla hiilinegatiiviseksi, ei salli sitä, että me odottaisimme sinne vuosisadan puoliväliin, että nielu palautuu ennalleen. Ja siinä nielu palautumisessakin täytyy muistaa se, että se jättää pysyvän loven varastoon, varasto jää vielä 50-luvulla matalammalle tasolle kuin mitä se olisi ilman, että se nielu on väliaikaisesti madaltunut. Meillä aikajänne tehdä näitä päätöksiä on hyvin, hyvin lyhyt, 10—15 vuotta maksimissaan. Sen takia meillä ei ole varaa tähän nielun pienenemiseen, johon nykypolitiikka on johtamassa.

16.04 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tästä edellisestä puheenvuorosta onkin hyvä jatkaa, koska vastakysymys tietenkin tähän on se, miten se tehdään, jos sitä ei tehdä sillä linjalla, millä vaikkapa keskusta on nyt tämän kivihiilen kieltolain tänne tuonut. Kun me käytämme suomalaisia metsiä, emme me käytä niitä energiateollisuuden tarpeisiin, me käytämme niitä metsäteollisuuden tarpeisiin, siihen, että saadaan korvattua fossiilisia päästölähteitä, missä erinäköisissä muodoissa ne sitten ovatkaan. Kun puukerrostaloja rakennetaan, tehdään uusia vientituotteita, korvataan fossiilisia sitten niistä sivuvirroista ja jämistä, jotka joka tapauksessa siellä sahan pihalla olisivat. Emme me halua, että ne purukat jäyvät päästämään sinne ilmaan päästöjä.

Sikäli on kyllä erittäin tärkeää, että tämä kivihiilenkieltolaki on nyt vihdoinkin tullut tähän saliin. Toki monet Suomen kunnista ovat tämän asian jo hoitaneet päiväjärjestykseen. Valitettavasti meillä on ollut muutama kaupunki, jotka ovat sitten hangoitelleet tätä todellisuutta vastaan jo pidemmän aikaa, ja mitenkään mairittelevaa ei tietenkään ole se, että yksi näistä kaupungeista on meidän pääkaupunkimme, kun käydään tästä neuvotteluja pohjoismaisilla kentillä ja sanotaan, että miksi se on niin pitkään vienyt aikaa Suomessa ja Helsingissä. Tukholmassa, joka sijaitsee ihan samalla tavalla rannikolla, tämä on hoidettu jo aikaa sitten kuntoon, ja olen iloinen, että se tulee nyt tämän lain myötä hoidettua myös Suomen pääkaupungissa kuntoon.

On tietenkin tärkeää, että näistä ilmastoon liittyvistä asioista meillä olisi erittäin laaja parlamentaarinen yhteisymmärrys, ja sellaista haettiin vaikkapa viime vaalikaudella, kun oli parlamentaarinen ilmasto- ja energiakomitea, jossa käytiin myös läpi sitä, missä järjestyksessä meidän on järkevää luopua erilaisista fossiilisista päästölähteistä. On ihan selvää minun mielestäni, että myös sen parlamentaarisen työn tulosta noudatellen järkevinä on luopua ensin ulkomaisista saastuttavista fossiilisista polttolähteistä ja sitten tulla niihin kotimaisiin lähteisiin.

Se ainutlaatuisuus, mikä Suomessa on ollut, liittyen tietenkin meidän pohjoiseen, arktiseen, kylmään sijaintiimme, on kuitenkin erittäin kehittynyt, energiatehokas järjestelmä liittyen CHP-laitoksiin ja kaukolämpöverkkoon. Jos tällaisia kaukolämpöverkkojärjestelmiä olisi olemassa vaikkapa Keski-Euroopassa tai muualla kylmillä, pohjoisilla alueilla, Pohjois-Amerikassa tai Venäjällä samoilla leveyspiireillä kuin meillä, ei tarvitsisi käyttää fossiilisia polttoaineita. Ja tässähän tullaan siihen energiaviennin, uusiutuvan energian mahdollisuuksien viennin, potentiaaliin, mitä Suomella on, kylmäteknologiaan ja siihen, miten pystymme samalla pääsemään irti fossiilisista polttoaineista ja tekemään sillä tähän maahan myös varsin ison bisneksen, josta on hyötyä ja apua meidän kansantaloudellemme mutta tietenkin ennen kaikkea hyötyä ja apua meidän yhteiselle ilmastollemme. [Silvia Modig pyytää vastauspuheenvuoroa]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

Puhemies Paula Risikko: Ja vastauspuheenvuoro, edustaja Modig.

16.07 Silvia Modig vas (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Niin, edustaja Kulmuni, niistä keinoista, mitä te peräänkuulutatte, me olemme keskustelleet juuri äsken tunnin. Säästän nyt muita sillä, että en rupea toistamaan tätä keskustelua, joka on polveillut ja jossa on hyviä puheenvuoroja käytetty. Kerron teille vain sen, että se, mistä me täällä olemme keskustelleet, on se, että kivihiiltä ei voi korvata kokonaan biomassalla, koska yksinkertaisesti se biomass ei siihen riitä, ja olemme keskustelleet siitä, että me tarvitsemme systeemisen muutoksen meidän energiajärjestelmässämme. Meille ei riitä se, että me viilaamme tätä järjestelmää sillä, että poltetaan jotain muuta ainetta, vaan meidän pitää päästä kokonaan eroon poltosta. Ja muun muassa viittasitte, ymmärsin rivien välistä, myös Helsinkiin, jossa kyllä on häpeällisesti vielä hiilikasoja jäljellä, mutta sitä mekin täällä pohdimme, että ei meidän energiayhtiömme näe parhaana mahdollisena tapana siirtyä polttamaan biomassaa, vaan me haluaisimme mennä suoraan askeleen eteenpäin kohti sitä ratkaisua, kohti niitä aidosti uusiutuvia ratkaisuja. Tästä me olemme täällä viimeisen tunnin keskustelleet, edustaja Kulmuni. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Puhemies Paula Risikko: Mennään puhujalistalle siitä syystä, että niiltä henkilöiltä, jotka pyysivät vastauspuheenvuoroa, on tulossa myöskin varsinainen puheenvuoro. Koska me lopetamme kello 17, me joudumme poistamaan listalta aika monta asiakohtaa.

16.08 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Silloin kun tämä IPCC:n raportti tuli, niin kaikki puolueet lähtivät mukaan tähän ilmastohumppaan. Mennäänpä historiassa vähän taaksepäin: 70-luvulla oli energiakriisi. Silloin kaikki puhuivat siitä, että öljy loppuu, ja hädissään vaihdettiin öljylämmityksiä sähkölämmityksiin ja niin edelleen. Tässä on samanlainen ilmiö tulossa nyt. Tämän raportin jälkeen kaikki lähtivät siihen, että nyt tämä maapallo parka tästä tuhoutuu. Me suomalaiset olemme kyllä pienimpiä syyllisiä siinä promillen päästöillämme.

Sitten vielä semmoinen — Heinäluoma piti hyvän puheenvuoron siitä, että täällä eletään näin hektisesti — että dieselautot ovat tällä hetkellä, uusimmat, jo lähes päästöttömiä. Jos ajatellaan, mitä sosiaalidemokraatit ovat puhuneet, että 2035 sähköistetään tämä autoilu, niin siihen mennessä todennäköisesti dieselautot ovat päästöttömiä, ja ovatkin, ja se diesel on varmasti tuotettu jo täällä kotimaisin voimin suurelta osin. Muun muassa Neste tuottaa tällä hetkellä uusiutuvaa dieseliä aika paljon tuotannostaan. Elikkä ei tässä kannata ravata tuommoisen raportin perässä. No, tietysti ymmärrän sen, että vaalit ovat tulossa ja halutaan ääniä, mutta järki käteen tähän hommaan. Tuotekehittelyä ei meillä Suomessa ole esimerkiksi autojen osalta, mutta Keski-Euroopassa sitä on, ja siellä mennään edellä, ja meidän pitää lainsäädäntö tehdä sen jälkeen, kun rupeaa syntymään tällaisia tuotteita, jotka ovat käyttökelpoisia täällä. — Kiitoksia.

16.10 Petri Honkonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Mitä tulee tähän esitykseen ja kivihiilen käytöstä luopumiseen, varmaan koko 2000-luvun ajan on ollut aivan selvää, että kivihiili on sellainen polttoaine, josta tullaan isossa mittakaavassa luopumaan. Hyvä, että hallitus on nyt sen tuonut, ja myöskin sitä olemme tuolla talousvaliokunnassa käsitelleet ja erittäin hyvän mietinnön siitä valmistaneet, ja täysi tuki sille.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

Mutta tässä edustaja Modig — poistui jo salista — ja muut edellä viittasivat tähän Suomen metsänkäyttöön ja metsänkäyttötasoon. Hän antoi yksiselitteisesti ymmärtää, että hakkuiden tasoa tulisi laskea ja ne eivät ole riittävällä tasolla nimenomaan Suomessa. No, tässä keskustelussahan on nimenomaan kyse poliittisesta päätöksestä, tässä on kyse poliittisesta nielusta. Todellisuudessaahan, jos Suomessa jollakin tavalla — kukaan ei ole ottanut vielä kantaa, mikä se keino olisi — metsänkäyttöä vähennettäisiin, hakkuita rajattaisiin, on aivan selvää, että puun tuonti ulkomailta tulisi lisääntymään. Kuuntelin tuolla työhuoneessa tätä keskustelua, ja siihen tässä edellä jo hyvin edustaja Eestilä viittasi. Vuonna 2018, siis viime vuonna, Suomeen tuotiin 9 miljoonaa kuutiota puuta lähinnä Venäjältä jalostukseen. Vuonna 2007, joka oli huippuvuosi, tuotiin 21 miljoonaa kuutiota. On aivan selvää, että jos meillä metsänkäyttöä merkittävästi rajattaisiin, niin se vaikutus siirtyisi vain Suomen rajojen ulkopuolelle, mutta sitähän tässä ei oteta huomioon, kun meidän koko ajan keskustelemme nyt EU:n sisäisestä maankäyttösektorin nielulaskennasta, joka ei ota ollenkaan huomioon sitä, mikä vaikutus sillä on Venäjällä sikäläisessä metsäpolitiikassa sikäläisiin hiilinieluihin ja ennen kaikkea hiilivarastoihin, kun siellä on erittäin paljon vanhoja metsiä.

No, mitä sitten taas tulee turpeenpolttoon ja turpeenkäyttöön, niin on aivan selvää jo nyt, että päästökauppa tulee hinnoittelemaan turpeen käytön ikään kuin ulos energiakäytössä pitkällä aikavälillä. Ja minulla on se käsitys, että isoilla turpeenkäyttäjillä, kuten Vapolla, on jo nyt sellainen käsitys asiasta, että se energiakäyttö tulee varsin nopeasti seuraavan kahden vuosikymmenen kuluessa kyllä loppumaan, toki muita käyttökohteita heillä sitten siihen tilalle on suunnitteilla. Minulla on kyllä se käsitys, että nämä nykyiset politiikkatoimet tulevat jo tähän tulokseen tämän viemään.

16.13 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Suomi on EU:n seuraava puheenjohtajamaa, ja on todella tärkeää, että Suomi on esimerkki monessa asiassa ja mallissa. Me pystymme varmasti ohjaamaan energia- ja ilmastostrategiaa koko EU:n tasolla seuraavana puheenjohtajakautena. Meidän täytyy siis todellakin tehdä sen eteen paljon töitä.

Ympäristö on meille kaikille tärkeä asia, ja ihan ykkösasia tänään salikeskustelussakin, mitä nyt on kuunnellut, oli se, että jo kouluihin pitäisi antaa tietoa luonnostamme, ihan yksinkertaisesti tietoa metsän kasvusta, siitä, mitä metsä ja luonto ovat ja miten hiili todellisuudessa kiertää ympäristössä ja luonnossa, ja siitä, että hiilen päästöjä on aina. Se on selvä asia, että niin kauan kuin on elämää, on hiilen päästöjä, mutta olennaista on, miten me saamme myöskin sidottua hiiltä ja miten me saamme hiilineutraalin tasapainon aikaiseksi tässä kokonaisuudessa. Tärkeintä on se, että me kasvatamme metsää ja me kasvatamme pelloilla vihreää ja me jatkamme tutkimusta myös siitä, millä tavalla hiiltä voidaan jatkossa sitoa maahan. On todennäköistä, että 50 vuoden päästä meille nauretaan, että ettekö te silloin tajunneet, mikä todellisuudessa sitoo hiiltä. Me elämme tämänhetkisen tietotaidon perusteella, ja toivon mukaan jatkossa me tiedämme paljon enempi. Mutta meillä on maata joka puolella, meillä on muun muassa metsää, ja meillä on paljon enemmän puutarhoissa ja kaikkialla muualla kuin voi käsittääkään.

Ihan uskomaton tieto oli se, että jotkut esittivät viime päivinä sitäkin, että pensaita pitäisi lisätä. Pensaat ja puskat kuitenkin aiheuttavat vain hiilen päästöjä, eliikkä jos on tuomoinen tavallinen puska, niin sehän nopeasti maatuu ja sitten se luovuttaa kaiken hiilen ilmaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

Kyllähän meidän metsien kasvua on todellakin lisättävä ja kehitettävä oikeanlaista metsien kasvua, jolloin me saamme sidottua sitä hiiltä pitkäaikaisesti kokonaisuudessaan.

Vielä lopuksi mietin tätä Suomen sähköasiaa: Suomi ostaa muistaakseni 20 prosenttia sähköstä ulkomailta, eli kyllä meidän on kehitettävä yhä lisää näitä omia energiantuotantoasioita. Jatkossa pitäisi olla sähköautoja joka paikka täynnä, mutta ei nykykehityksellä saada kyllä tätä toimintaa aikaiseksi, jos me emme saa energiatoiminnassa kotimaista tuotantoa lisättyä ja kehitettyä oikealla tavalla.

16.15 Markku Eestilä kok: Arvoisa rouva puhemies! Meillä kaikilla varmaan on tavoitteena puhtaampi ilma ja vähemmän pienhiukkasia, ja varmaan aivan keskeistä täällä Helsingissä on se, että nuo dieselbussit pitäisi mahdollisimman nopeasti muuttaa sähköbuseiksi. Se on kyllä ilmasto- ja ekoteko.

Tuosta suomalaisesta yhdistetystä lämmön ja sähkön tuotannosta: Sen hyötysuhde on selvästi yli 90 prosenttia, ja sitä on pidetty maailmalla erinomaisena innovaationa. Olen samaa mieltä, että meidän täytyy hakea uusia geotermisiä muotoja muodostaa lämpöä, mutta, edustaja Hassi, niin kauan kuin ei ole oikeasti esittää vaihtoehtoa esimerkiksi turpeelle, miten se oikeasti toteutuu tuolla maakunnissa, missä turve ja puu tällä hetkellä muodostavat lämmön ja sähkön tuotantoon peruspolttoaineet, siinä on tämä epävarmuustekijä, että millä se turve korvataan. Se ei korvaudu sillä, että puhutaan, että se korvautuu jollakin.

Toinen juttu, mikä on tietenkin riski ihan Suomen viennin ja puunkäytön ja bruttokansantuotteen muodostumisen kannalta, on se, että jos me itse omaehtoisesti taklaamme polttoaineita pois ja käytämme vain puuta ja nojaamme puuhun, niin kyllä nämä laitokset pysyvät teknisesti sen tekemään, että puuta poltetaan enemmän, mutta jos samanaikaisesti meillä poliittisesti päätetään vähentää hakkuita ja sitä kautta alkaa biomassaa tulla vähemmän, niin sitä minä vain arvioin, mikä mahtaa sen kaukolämmön hinta olla sitten asiakkaille, jotka jo tänä päivänä tuskastelevat näitten laskujen kanssa. Että jonkunmoinen hintaskenaario ja realismi pitäisi olla. Edelleen olen sitä mieltä, että jos me lähdemme väärälle linjalle ja annamme näille erilaisille toimijoille väärän signaalin, niin että he pistävät pillit pussiin, niin se vähentää suomalaista työtä ja se saattaa pahimmillaan johtaa siihen, että puun tuonti Venäjältä lisääntyy ja erilaisten biomassojen tuonti maailmalta meren kautta Suomeen lisääntyy, ja meidän vaihtotase ei kyllä sillä parane. Tavoitteet ovat hyviä, mutta kuitenkin sen talouden realismin ja teknologisen realismin, kaikkien näiden, pitää mennä käsi kädessä yhtä aikaa eteenpäin. Pelkillä hyvillä puheilla tämä maailma ei muutu.

16.18 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kuuntelin osan tästä keskustelusta työhuoneeni näytöltä ja ajattelin tässä muutaman ajatuksen sanoa. Täällä on hyviä puheenvuoroja käytetty, mutta toivoisin, että oltaisiin hieman realistisempia.

Ensinnäkin olen saanut sen kuvan tästä keskustelusta, että kaikki on mennyt päin seiniä ja varsinkin nykyhallituksen aikana. Katsotaanpas vähän tosiasioita:

Sotien jälkeen Suomen puumäärä on yli kaksinkertaistunut, samoin hiilinielu, eli puun, metsien kasvu on yli kaksinkertaistunut. Elikkä olemme menossa oikeaan suuntaan. Puumäärä kasvaa koko ajan. Tänäkin vuonna kokonaishakkuumäärä jäänee jonnekin 78—80 miljoonan motin paikkeille, kokonaispoistuma — siinä on huomioitu kotitarvepuut, luonnonpoistuma ynnä muu. Kasvu on 110 miljoonaa, elikkä 30 miljoonaa mottia jää metsiin lisää puuta, eli hiilinielu kasvaa koko ajan. Teidän opposition edustajien puheet siitä, että hiilinielu pieneni, on pelkkää höpöhöpöä. Minkä tautta te ette usko Metsäntutkimuslaitok-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

sen eli Luken pitkiä tilastoja? Ne kestävät päivänvalon milloin vain: yli sata vuotta suomalaista metsäntutkimusta huipputasolla. Uskokaa nyt edes lukuja. Teillä on täysi oikeus omiin mielipiteisiin, mutta ei omiin totuuksiin. Sen me kaikki varmaan opimme.

Toinen asia. Kun katsotaan päästöjä, kokonaispäästöjä, Suomen kokonaispäästöt vuoden 1990 jälkeen ovat puolittuneet — viime vuonnakin oli 5,7 prosenttia, muistaakseni se oli tarkka luku, reilu 5 kuitenkin. Elikkä ne kokonaispäästöt laskevat koko ajan, ja te annatte koko ajan kuvan, että kaikki menee väärään suuntaan. Näinhän ei onneksi ole.

Sitten yksi asia. Jos me nyt lähdemme kieltämään... Te perustelette, arvoisat opposition edustajat, sitä, miten vaikea on kivihielestä luopua. Helsingin kaupungin ja Etelä-Suomen kaupunkien päättäjät, käykää vaikka ekskursiolla Tukholmassa. Siellä voitte saada opin, miten miljoonakaupunki hoitaa oman kaupunkinsa lämmittämisen ilman minkäänäköisiä kivihiehiä. Ei kivihielestäkään meidän pidä luopua, eikä mistään energiamuodosta, sillä keinoin, että jätämme tontin auki emmekä tiedä, mitä teemme. Jos me lähdemme sen pöljyyden tekemään, niin totta kai markkinoilla älytään heti, että kun on pakko ostaa sitä puuta, niin pannaan hinta sitten semmoiseksi, että se on aivan käsittämättömän iso. Oletteko, arvoisat helsinkiläiset päättäjät tai eteläsuomalaiset päättäjät, valmiita maksamaan vuokrisanne valtavan kalliita asumisvuokria, kun jo tänä päivänäkin kuuluu valituksia, miten liian kalliita ne ovat? Ei varmaan kannata mitään pöljyyksiä tehdä. Ajetaan rauhallisesti eteenpäin omilla suomalaisilla vaihtoehtoilla. Poltetaan edelleen puuta sen verran, minkä poltamme, vähäarvoista puuta. Harvennetaan metsiä, kehitetään metsäteollisuutta, jota kautta saadaan tätä kuuluisaa CHP-voimaa lisää. Elikkä meidän ei pidä tehdä väärä päätöksiä. Me teemme oikeita päätöksiä suomalaisista lähtökohdista. Turvetta me tarvitsemme jatkuvuosiakin ihan varmasti puun seospolttoaineena. Kun poltetaan vähäarvoisia puujakeita, se tarkoittaa sitä, että turvetta pitää panna mukaan, että saadaan se puu palaamaan, kun on semmoistakin jaetta, mikä ei kunnolla pala. — Jos puhemies sallii, niin jatkan hetken aikaa vielä puhujakorokkeelta. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Arvoisa puhemies! Vielä lisää siitä, että jos me lähdemme sammuttamaan näitä hiilikatiloita niin kuin sormia napsauttamalla, niin se on kamala virhe. Mistään ei löydy sitä puuta eikä sitä biomassaa, jolla pystyttäisiin tällainen kaupunki lämmittämään noin vain. Se ei ole mahdollista. Kyllä tämmöisenkin kaupungin pitää huoli siitä pitää, että ihmisten kodit pysyvät lämpimänä, ja yli miljoonan ihmisen koti lämpiää tänä päivänä seospolttoaineella, puulla ja turpeella.

Ymmärrän minä, arvoisat pääkaupunkiseudun edustajat, että teillä on tämmöinen myötäsytynäinen viha syntynyt turpeeseen. Se johtuu ihan siitä, että se on Suomessa aivan ylivoimainen polttoaine, ja se pitää saada kieltää, että maaseudulla olisi hieman hankalampaa se elämä. Johtuisiko se siitä? Veikkaan, että johtuu. Tämän takia, arvoisat edustajat, meidän pitää ajatella suomalaisilla aivoilla. Minkä takia me käymme osan kansasta kimppuun sen takia, että te poltatte tänä päivänä kivihiehiä? Te haluatte lopettaa turpeen sen tautta, että seospolttoaine ei onnistu.

Meillä poltetaan sahojen jätteitä, märkää puunkuorta, erilaisia tasauspätkiä, sahanpuurua, erittäin heikkolaatuista puuta, joka on märkää. Se välttämättä tarvitsee leijukerroskattilan turpeen kaveriksi, että palaa hyvin, täysin puhtaasti tuottaa sähköä ja lämpöä ihmisten koteihin, laitoksiin ja teollisuuden prosessikaasun höyrynä, jota myös tarvitaan paljon — esimerkiksi metsäteollisuus tarvitsee, samoin moni muu teollisuus. Näitä me tarvitsemme, mutta täällä me puhumme nyt siitä, voimmeko me panna tämän jonkun kiinni ja lopettaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

vaikka turpeen käytön. Eihän hullumpaa tekoa ole kuin jos se lopetettaisiin kerta kaikkiaan.

Mitenkäs me hoidamme sitten huoltovarmuuden? Katsokaapa, arvoisat kansanedustajakollegat ympärillenne, mitä maailmassa tapahtuu. Epävarmuus lisääntyy hullun lailla ja sapeleita kalistellaan joka puolella. Kuvitteleeko joku vielä tänä päivänä tässä talossa, että se ei sitten johtaisi energiamarkkinoilla vaikeuksiin? Sinä päivänä, kun joku kriisi alkaa, se varmasti vaikuttaa energiatoimituksiin, aivan varmasti vaikuttaa, ja siinä tilanteessa olemme me Suomessa housut kintuissa, kun omat tuotantolähteet on pantu kiinni.

En jaksa ymmärtää tällaista toivioajattelua, jonka tähtäimenä on kapea-alainen oman edun tai jonkun pienen kansanryhmän tavoittelu tai peräti niin sanottu luonnonsuojelu, josta siitäkään ei ole tässä asiassa yhtään kysymys. Jos luonnonsuojelusta olisi kysymys, niin minkä tautta Helsinki edelleen polttaa kivihiiltä, kun se kerran Tukholmassa ei ole mikään pakko? Tukholma hoitaa hommansa tyylikkäästi, ja suomalainen Fortum investoi valtion rahoja tukholmalaisten kotien lämmittämiseen, jotta biokattilat voisivat siellä hyvin. Mitähän tässä meidän järjestelmässämme on vikana, kun suomalaiset firmat investoivat sinne Tukholmaan eivätkä Suomeen?

Edustaja Myller näyttää hieman tympääntyneeltä, mutta ymmärrän sen, että tämä sattuu teihin, kun te olette siellä EU:ssa ollut näitä päätöksiä tekemässä. Mutta toivoisin, että ymmärrätte, että pitäähän tässä nyt eteenpäin mennä. Ei tässä auta se, että... [Riitta Myllerin välihuuto] — Pitäähän tässä eteenpäin mennä, arvoisa edustajakollega, että me lämmitämme näitä maita suomalaisilla aineilla edelleen. Jos kodit kylmenevät, niin mihin se sitten johtaa?

Sen takia kivihiilen kattiloiden sammuttamisessakin pitää olla järki päässä. Totta kai me tarvitsemme korvaavat polttoaineet, mutta jos me sen lopetamme, niin että 2029 loppuu kivihiilen poltto, niin tiedätkö, miten sinä päivänä markkinataloudessa sitten toimitaan? Aivan varmasti ostajat tietävät. Sinä päivänä pannaan kolmin—nelinkertainen hinta hakeelle. Oletteko te valmiita maksamaan kymmenen euroa tai viisi euroa enemmän neliöltä vuokraa sen jälkeen, kun rakennetaan valtavan kalliita korvausjärjestelmiä? Vai pannaanko ydinvoimala Helsingin kaupungin viereen Helsingin kaupunkia lämmittämään? Veikkaisin, että vihreille se ainakin on pikkasen vaikea homma ja osalle vasemmistoa muutenkin.

Kannattaa niin kuin pikkuhiljaa ruveta ajattelemaan järjellä, jos meinataan täällä Suomen niemellä elää vielä. Meillä on kaikki mahdollisuudet edessämme tässä elämässä ja teollisuudessa ja ihmisten hyvinvoinnissa, mutta yksi asia pitää meidän unohtaa, kateus ja kaikennäköinen kauna toisiamme kohtaan, ja arvostaa sitä, että meillä on kaikki mahdollisuudet, minkä jälkeen käytämme kaikki ne hyväksemme. Se, että joku turveurakoitsija menestyy tai bioenergiaa toimittava hakeyrittäjä menestyy, on minun mielestäni suuri rikkaus. Se on suuri rikkaus, jolla tämä Suomi on ennenkin lämmitetty. Ja CHP-voimaloita kannatan lämpimästi, mutta alkäämme senkään asian tiimoilta menkö älyttömyyksiin, että panemme nekin kiinni, [Puhemies koputtaa] koska silloin meillä se 4 000 megaa, mikä viimekin kuussa [Puhemies koputtaa] tuotiin sähköä naapurista, menee taas rikki, ja milläs sitten lämmitetään koteja? En tiedä.

Puhemies Paula Risikko: No niin, 3 minuuttia sieltä ja 4 minuuttia täältä on yhtä kuin 7. — Sitten seuraavaksi edustaja Hassi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

16.26 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Tässä edellisessä puheenvuorossa ei oikein käynyt ilmi, kannattaako edellinen puhuja hallituksen esitystä vai ei. [Hannu Hoskonen: Totta kai kannattaa!] Mutta ymmärrän sen, että monet edustajat tuntevat tiettyä epämukavuutta sen tosiasian edessä, että myös turve kuuluu niihin polttoaineisiin, joista pitää luopua, jotta ilmastotavoitteet saavutettaisiin. Ja se johtuu siitä, minkä täällä jo moni kollega on maininnut, että monet ihmiset ovat töissä tässä turvebisneksessä, esimerkiksi koneyrittäjinä kaivamassa turvetta soilta, ja juuri sen takia tarvitaan mahdollisimman pitkä aikataulu siihen, että tehdään turpeestakin luopumispäätös, jotta voidaan sitten laatia toimenpideohjelmat siitä, miten nämä ihmiset saadaan töihin. Esimerkiksi Saksassa sen komission, joka istuu miettimässä, miten Saksa luopuu kivi- ja ruskohiilestä — ja jonka pitäisi tässä kuussa itse asiassa antaa ehdotuksensa — päätehtävä on juuri miettiä, miten saadaan hiilikaivostyöläisille töitä. Samoin Espanjassa on laadittu toimenpidepaketti siitä, miten niille noin tuhannelle ihmiselle, jotka ovat hiilikaivoksissa töissä, saadaan töitä. Se, että muutokset tehdään tarpeeksi pitkällä aikavälillä suunnitellen, jotta ihmisille voidaan löytää korvaavia työpaikkoja, on yksi tausta-ajatus tämän meidän ehdotuksemme takana.

Edustaja Eestilän mainitsemat sähköbussit ovat hyvä esimerkki siitä, miten tekniikka kehittyy. Nythän joitakin viikkoja sitten uutisoitiin, että kun Helsingin seudun liikennelaitos on kilpailuttanut bussilinjoja, niin bussiyhtiöt tarjosivat useammalle bussilinjalle sähköbussseja kuin Helsingin seutu oli tilannut. Tämä johtuu siitä, että sähköbussit ovat käyttökustannuksiltaan niin edullisia ja niiden hintakin on jo laskenut niin paljon, että ne todella ihan markkinaehtoisesti alkavat jo päihittää dieselbussit, mikä on hieno asia.

Arvoisa puhemies! Viimeisenä asiana vielä kommenttia tähän metsien hiilinielu -keskusteluun. Ympäristövaliokunta on kuullut asiantuntijoita moneen otteeseen, ja viimeksi olemme kuulleet selostusta Suomen ilmastopaneelin kokoamasta yhteenvedosta siitä, miten hakkuut vaikuttavat hiilinieluihin, jossa myös Luke on ollut mukana. Ja yksiselitteinen tulos on se, että hiilinielut ovat sitä suuremmat, mitä pienemmät ovat hakkuut, ja vastaavasti nielut ovat sitä pienemmät, mitä suurempia hakkuut ovat. Me nyt vain emme pääse yli emmekä ympäri siitä, että hiilinieluista pitää pitää huolta, ja tämä vaikuttaa myöskin siihen, mikä on ilmastovastuullisesti mahdollinen hakkuumäärä.

16.29 Petri Honkonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Vielä tähän hiilinieluasiaan. Nythän näissä viimeaikaisissa keskusteluissa ei — kuten ei tässäkään keskustelussa, mitä me olemme täällä salissa käyneet — ole otettu huomioon metsänkäyttötavan muutosten vaikutuksia hiilinieluihin. Jos Suomessa nyt lähdetäisiin sille tielle, että meillä merkittävästi hakkuutasoa laskettaisiin, niin on olemassa kyllä se vaara, että meidän metsämme alkavat niin sanotusti ränsistymään, vähän samalla tavalla kuin Luken tietojen mukaan Kanadassa on käynyt. Kanadassahan on sellainen tilanne, että vaikka siellä metsäpinta-ala on Suomea merkittävästi isompi, niin Suomen hiilinielu on itse asiassa isompi kuin Kanadan hiilinielu johtuen siitä, että siellä on niin merkittäviä metsätuhoja johtuen vähäisestä metsänkäytöstä, vanhojen metsien suuresta määrästä. Verrattuna suomalaisiin tai ruotsalaisiin hyvinhoidettuihin talousmetsiin ne ovat huomattavasti alttiimpia erilaisille tuholaisille ja ne ovat huomattavasti alttiimpia sen seurauksena metsäpaloille, mikä saa aikaan sen, että hiilinielu kärsii merkittävästi näistä tuhoista, koska ne metsät yksinkertaisesti palavat savuna ilmaan. Tämä näkökulma on tupannut unohtumaan viime aikoina tässä hiilinielu-, metsänkäyttökeskustelussa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

No sitten aivan tähän lopuksi haluan sen nostaa esille, että mielestäni tässä edustaja Ihlainen käytti edellä erittäin hyvän puheenvuoron, jossa hän sanoi, että tässä meidän energiapolitiikassa ja myöskin liittyen metsänkäyttöön puolueiden on pystyttävä löytämään yhteinen poliittinen yksimielisyys siitä, mihinkä suuntaan kokonaisuudessaan meidän ilmastoto- ja energiapolitiikkaa viedään. Olen todellakin samaa mieltä, että sellainen yhteisymmärrys pitää löytyä, koska uskon, että kuitenkin sieltä jostakin väliltä on löydettävissä sellainen tasapaino, että me voimme jatkossakin metsien metsätaloustalouden käyttöä jatkaa, mutta sillä tavalla, että huolehdimme biodiversiteetistä ja näistä ilmastonäkökohdista entistä tasapainoisemmin ilman, että meiltä sitten lähtee hakkuuvuotoa tapahtumaan toisiin maihin.

16.31 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Näissä metsä- ja hiilinielukeskusteluissa helposti sekoaa moni asia, esimerkiksi kaupallisesti hyödynnettävissä olevan puun määrä ja kasvu ja sitten hiilinielu. Hiilinieluhan sisältää myöskin maaperän hiilinielun.

Se, mitä edustaja Honkonen totesi, että metsän käsittely on syytä tehdä sellaisella tavalla, että metsäpalot eivät helposti lähde syttymään ja leviämään, on varmasti totta. Mutta toisaalta se asiantuntijatieto, mitä ympäristövaliokunnalle on kerrottu, kyllä myöskin selkeästi tuo esille sen, että ei pidä paikkaansa se väite, että hakkuiden pienentäminen johtaisi jotenkin nopeasti siihen, että se hiilinielu rupeaisi pienentymään. Sellainen mahdollisuus on kenties sadan vuoden päässä, ja kuitenkin, kun me keskustelemme metsäpolitiikasta ja hiilinieluista, olennaista on se, mitä tapahtuu lähivuosisikymmeninä. Jos nyt toimimme siten, että hiilinielut pienenevät, niin ilmastomuutoksen hillinnän kannalta ei auta, jos ne hiilinielut sitten taas myöhemmin lähtevät kasvuun, ja aivan vastaavasti, jos nyt tekisimme sen valinnan, että jonkun verran pienentäisimme hakkuita, jotta hiilinielut kasvaisivat, niin sitten tämä pienentäisi kenties hiilinieluja joskus ensi vuosisadalla.

Nämä asiat ovat monimutkaisia, mutta olisi tosi mukavaa, jos eduskunnan täysistunnon keskusteluissa ei kovin paljon yksinkertaistettaisi sitä viestiä, mitä asiantuntijoilta ja tutkijoilta tulee.

16.33 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Suomi elää metsistä, ja metsät ovat meidän vihreää kultaamme. Ei kukaan ymmärtääkseni ole, ei tässä eikä yleisestikään ilmastokeskustelussa ja metsien hiilinielujen merkityksestä puhuttaessa, ehdottanut, että metsänkäyttö pitäisi lopettaa tai metsänhoitoa ei enää tehtäisi. Kyllä me tiedämme, että suomalaisella metsänhoidolla on omat ansionsa, ja etenkin se, että meillä on lakiin perustuva velvoite hakkuun jälkeen aina istuttaa uudet taimet, on erittäin hyvä asia, mutta tietysti on se, miten niitä metsiä käsitellään. Me tiedämme myös, että hakkuukierto on lyhentynyt, ja jo sillä, että me hakkaisimme metsämme kymmenen vuotta vanhempana kuin mitä nyt teemme, olisi iso merkitys sille, missä koossa meidän hiilinielumme pysyisi. Kun mietitään nimenomaan näitä lähivuosisikymmeniä, niin sehän tässä on kaikkein kriittisintä, että saamme ilmastomuutoksen torjuttua tai että se pysyy siinä 1,5—2 asteessa. Me tiedämme myös sen, että nyt kun tätä asiaa on ruvettu tutkimaan, niin tulee erilaisia tutkimustuloksia, ja jo sen vuoksi varovaisuusperiaate mielessä pitäen olisi syytä huolehtia siitä, että emme nyt lisää hakkuita vaan pikemminkin niitä jopa hieman nyt vähennämme siitä, mihin ne ovat tänä vuonna — 80 miljoonaan kuutioon ilmeisesti — nousemassa.

Ja sitten jos mietitään muita vaikutuksia kuin pelkästään metsien ilmastovaikutuksia, monimuotoisuusvaikutukset ovat äärimmäisen suuret. Me tiedämme, että kolme neljäs-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

osaa meidän metsätyypeistämme on uhanalaisia. Me tiedämme myös, että metsien virkistyskäytöllä on iso arvo. Metsillä on paljon terveysvaikutuksia, ihmiset haluavat liikkua metsissä. Meillä on nyt lisääntyneiden hakkuiden vuoksi ollut paljon myös paikallisia kiistoja siitä, että esimerkiksi Metsähallitus on hakannut sellaisia alueita, mitkä paikalliset ihmiset ovat kokeneet erittäin tärkeiksi virkistysalueiksi. Jo nämä ovat niitä syitä, että kun metsänhakkuumäärää mietitään, niin ei sitä voida katsoa pelkästään puuntuotannollisesta näkökulmasta. Täytyy aina myös huomioida niin ilmastonäkökulma, monimuotoisuusnäkökulma kuin myös sosiaaliset vaikutukset.

16.36 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Nämä vihervasemmistolaiset teoriat — minä olen katsonut, että eivät ne ole missään maailmankolkassa vielä toimineet. Niitä kyllä täällä heitellään ja annetaan arvioita, mutta eivät ne toimi missään, eivät ainaakaan vielä ole toimineet. Jospa ne sitten täällä joskus alkavat toimimaan.

Ja sitten tuohon 1,5 asteeseen. Se on ihan sama, jos me vaikka pyyhkäisemme tämän Suomen pois tuosta kartalta, se ei vaikuta siihen 1,5 asteeseen. Ne ovat niitä juttuja täällä vain, saadaan poliittisia juttuja pelata.

Sitten metsän kasvuun. Jos meillä nyt metsät kasvavat lähes 30 prosenttia enempi kuin mitä niitä käytetään, niin hiilinieluhan silloin kasvaa, me saamme sitä hiilinielua enemmän. Minä sanon esimerkin metsänkäytöstä: Muistan ihan lapsuudesta, kun naapurissa oli avohakkuu. Toissa vuonna tehtiin uudestaan avohakkuu. Sitä metsää oli hoidettu, ja siellä oli tuokin osuus huomattavan suuri siinä päätehakkuussa. Miten voi olla, että kun oli tämä möinen hiilinielu, joka oli valtava hiilinielu, niin todennäköisesti siihen tulee nyt uusi hiilinielu? Eikä se siihen lopu.

Ja sitten lisäksi, lopuksi, semmoinen asia, että todennäköisesti se lamakin tulee tässä — ainakin sitä kovasti tuolla on uumoiltu. Silloinhan metsän käyttö luontaisesti vähenee, eli ei tarvitse pelätä, että nyt sitä ollaan tuhoamassa. Luontaisesti lama-aikana sitä käytetään vähempi. Sitten kun tulee nousukausi, sitä käytetään enempi. Mutta se jaksotus pitkällä juoksulla kuitenkin on koko ajan semmoinen, että hiilinielu kasvaa.

16.38 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä keskusteluhan laajenee ylipäänsä ajankohtaiseen metsäpoliittiseen debattiin ja energiamuotojen käyttöön laajemmin, vaikka alkuperäinen esitys tietenkin liittyy tähän kivihiilikieltoon. Toki niillä on yhteyksiä jonkin verran olemassa. Mutta vielä muistutuksena se, että on todella merkittävää, että Suomi pystyy ensimmäisten maiden joukossa maailmassa tekemään tällaista lainsäädäntöä ja itse asiassa muutenkin tällä kaudella, vaikkapa kun viime viikolla tässä salissa käsiteltiin biopolttoaineiden sekoitevelvoitetta ja sen triplaamista. Nämähän ovat lainsäädäntöasioita, jotka tulevat vaikuttamaan meidän päästöjemme vähenemiseen heti, kun me vaihdamme autoja vaikka kaasulle tai biopolttoaineille.

On erittäin tärkeää tietenkin käydä myös laajempaa energiapoliittista keskustelua. Asia, mihin viittasin omassa puheenvuorossani aikaisemmin, liittyy siihen suomalaiseen, tehokkaaseen järjestelmään, mikä meillä on ollut CHP-laitosten osalta ja kaukolämpöverkkojen osalta. Suomessa kuitenkin näillä arktisilla ja pohjoisilla leveyspiireillä energiatehokkuus on varsin hyvissä kantimissa — toki siellä on aina sellaista, mitä voidaan edelleenkin tehdä — verrattuna vaikkapa moniin keskieurooppalaisiin kaupunkeihin, joissa ei suinkaan ole vastaavanlaisia ratkaisuja ollenkaan olemassa, ja ne ovat asuntokohtaisia lämmitysjärjestelmiä pääasiallisesti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

Sitten tietenkin tärkeää on muistaa tässä metsäkeskustelussa, mitä niillä tuotteilla tehdään, jos lähtee metsästä puu. Ei se puu mene yhteen paikkaan, vaan — niin kuin täällä on aikaisemmin puheenvuoroissa tullut esille — se menee useampaan eri kohteeseen: Siitä tehdään taloja, siitä tehdään huonekaluja, siitä tehdään mitä tahansa sahan repertuaarissa on. Sitten siitä jää aina jonkinlaisia sivuvirtoja, latvoja oksista, joista ei voi tehdä kerrostaloa tai huonekaluja. On järkevää, että nämä sivuvirratkin saadaan käytettyä siitä puusta, koska ne ihan samalla lailla jättäisivät päästöjä meidän ilmakehäämme, jos ne jäisivät homehtumaan sinne sahojen pihoille. Siksi on tärkeää, että meillä on olemassa vaikkapa biomassan kestävää käyttöä.

Ja toivottavasti Suomen pääkaupunkikin siirtyy nyt tämän lainsäädännön myötä pois ki-vihiilestä ja olisi voinut jo vaikka vuosikymmeniä sitten ottaa mallia naapurimaastaan Tuk-holmasta, joka on lämmennyt biomassalla varsin pitkään.

Kun täällä oli keskustelua, mikä liittyi myös siihen, mitä osassa vasemmistopuolueita on esitetty, että täytyisi rajoittaa metsien käyttöä, niin ihan vain tällainen tekninen kysymys: meinaatteko te yksityismetsien käyttöä vai kenen metsiä te meinaatte rajoittaa? Me kuitenkin olemme täällä yhdessä sopineet, minkälainen on Metsähallituksen tuloutustavoite. Ja täytyy muistaa, että esimerkiksi pääministerikin tällä viikolla totesi, että sitä voisi kyllä hyvinkin tarkistaa, vaikkapa sitä politiikkaa, minkälaisilla hinnoilla Metsähallitus myy kiinteistöjä tuolla Pohjois-Suomessa.

16.41 Eero Suutari kok: Arvoisa puhemies! Edustajat Hassi ja Mikkonen toivoivat täällä hakkuiden pienentämistä, ja vaikka Hassi puhuikin siitä, että kun tehdään suuria päätöksiä elinkeinoissa, siinä tulee vaikeuksia jollekin, niin haluaisin kuitenkin oman näkemykseni tuoda tässä.

Jos me esimerkiksi pienennämme hakkuita, sehän johtaa siihen, että jalostusyksiköitä pitää harventaa, koska hyvin harvoin nämä jalostusyksiköt tulevat sillä tavalla suunnitelleeksi omaa toimintaansa, että ne pienentäisivät sitä omaa yksikköään. Tämä tietysti on markkinalähtöistä, koska me emme voi tässä salissa päättää, että tämä yksikkö tuolla lopettaa toimintansa ja tämä yksikkö tuolla, vaan markkinoilla joudutaan toimimaan sopeuttamisen — se on konkurssin tarkoitus — eli konkurssien tai muun huonon toiminnan kautta. Elikkä me ajaisimme tahallamme jalostusyksiköt Suomessa mieroitelle. Tämä ei todellisuudessa ole tällaista, mutta esitän vain vaihtoehdon, miten voisi käydä, jos tämä tehdään radikaalisti.

Sitten minä otan esimerkin tuolta Kainuusta, josta loppui UPM:n metsänjalostusyksikkö vuonna 2009, tai vuonna 2008 se päätettiin. Mitä tapahtui silloin? Kuidun hinta tipahti 20 eurosta noin 3—7 euroon. Se tapahtui sen takia, että kuljetusmatkat kasvoivat noin 150 kilometristä 350 kilometriin, ja se kuljetuskustannus on 7 euroa per motti. Markkinataloudessa maksetaan vain se tehdashinta, ja sen takia meidän hinta laski ja meillä hakkuut pienentyivät puoleen. Ainoastaan Metsähallitus, jolla on 40 prosenttia meidän metsistä, jatkoi omaa toimintaansa, tosin pienemmillä katteilla. Se tarkoitti myös sitä, että metsänhoitorästit kasvoivat. Laskettiin, että yksityisen ihmisen ei kannata eikä ole varaa hoitaa, koska siitä puusta ei saa juuri mitään.

Elikkä tässä on todellisia vaikeuksia, niin kuin edustaja Hassi sanoi, koska jos me teemme joitakin ratkaisuja, meidän pitää sitten miettiä, mitkä ovat sen seuraukset, ja nämä seuraukset tapahtuvat tuolla maakunnissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

Sitten täällä oli puhetta myös uhanalaisista lajeista ja niistä huolehtimisesta. Itsekin olen sitä mieltä, että niistä pitää huolehtia. Minulla itselläniikin on metsiä, ja minulla itselläniikin on vapaaehtoisesti suojeltuja alueita siellä metsässä, ja kannatan niitä. Luken mukaan meillä on suojeltu Suomessa 12 prosenttia, ja toivoisin, että vielä vapaaehtoisesti tämä lisääntyisi, mutta hakkuun rajoittaminen ei varmasti ole näistä kiinni.

Puhemies Paula Risikko: Tässä vaiheessa jo sanon, että näyttää siltä, että poistamme listalta asiat 7, 9, 10, 15 ja 16. Tämä vain teille, jotka ehkä olette juuri niitä odottamassa täällä.

16.44 Petri Honkonen kesk: Arvoisa puhemies! Halusin tuossa edellisessä puheenvuorossani vain viitata niihin Luken tutkimustuloksiin, että vanhojen metsien suuri määrä alistaa ilmastomuutoksen edetessä yhä suuremmille metsätuhoille. Tämä on ymmärtääkseni ihan kiistaton tieteellinen fakta, ja se näkyy jo tietyssä päin maailmaa niinä metsätuhoina, mitä siellä tapahtuu. Sinänsä se, mitä tässä edellä esitettiin, että meillä hakkuut ikään kuin aikaistuvat, on ihan aiheellinen huoli, ja jos katsotaan pelkästään taloudelliselta kannalta asiaa, niin se ei myöskään siltä kannalta ole hyvä, koska silloinhan se metsänomistajan saama tuotto myös jää pienemmäksi. Eli tässä olisi syytä löytää sellainen ohjausmekanismi, että pystyttäisiin ohjaamaan puunkäyttöä siihen suuntaan, että puustoa käytettäisiin entistä järeämpänä, hakattaisiin entistä järeämpänä.

Mutta tähän taustaan. Käytännössähän tämä meidän nykyinen hiilinielutaso, mikä meidän metsissä on, on sen ansiota, että meillä on hoidettu metsää hyvin menneinä vuosikymmeninä. Silloin 1950-luvulla, kun meillä käytännössä aloitettiin tämä avohakkuiisiin perustuva metsänkäsittelytapa, meillä oli varsin pienet hiilinielut. Silloin oli valloillaan tämä niin sanottu jatkuvan kasvatuksen menettelytapa, ja sen jälkeen meillä järeän puuston määrä meidän metsissämme on lähes kolminkertaistunut, siis 60 vuodessa, kun tämä metsänkäsittelytapa on muuttunut. Tämäkin fakta on syytä tässä muistaa, kun mietitään sitä metsissä tällä hetkellä olevaa hiilivarastoa.

No, toinen asia sitten, mihinkä en ole kuullut minkäänlaista kommenttia tässä keskustelussa enkä aikaisemminkaan, on todellakin se — toistan vielä sen — että hakkuuvuodon riski kasvaa. Eli jos me Suomessa teemme toimenpiteitä, jos me tuijotamme pelkästään meidän rajojen sisällä tapahtuvaa metsätaloustoimintaa, metsien metsätalouskäyttöä, ja jos sitä olennaisesti lähdetään vähentämään, on aivan selvää, että puuntuonti Venäjältä kasvaa.

Nythän VR uutisoi tänään, että he investoivat kuljetuskalustoon, niin että Venäjän puuntuontia voidaan kasvattaa. Mikä vaikutus sillä sitten on tähän ilmastoon? Minun ymmärtäkseni kuitenkin maapallon ilmasto on yhteinen — nyt kuulostan ehkä vähän populistiselta, annettakoon se minulle anteeksi — eli jos se on yhteinen, niin mitä me sitten tässä tilanteessa välitämme näistä meidän kansallisvaltioidemme rajoista, kun ne vaikutukset kuitenkin ovat samat, jos ne hakuut vain siirtyvät Suomesta pois, ja menetämme samalla myöskin sen kansantaloudellisen hyödyn, mitä tästä on saatavissa?

16.47 Riitta Myller sd: Arvoisa puhemies! Täällä jälleen kerran nostetaan esille niitä erilaisia väitteitä, mitä tässä nyt kuukausien varrella on nostettu tästä metsänkäytön rajoittamisesta ja muusta puunkäytöstä ja siitä, mitä mieltä mitkäkin puolueet ovat näistä kysymyksistä. Haluan edelleenkin muistuttaa siitä, että meillä on tämä kahdeksan eduskuntapuolueen yhteinen kanta, jossa lähdetään siitä, että 2040-luvulla meidän hiilipäästöjemme täytyy olla selvästi negatiiviset, ja tämän täytyy olla se ohjenuora, jolla me esimerkiksi kä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

sittellemme sitä tietoa, jota me saamme metsien kehityksestä, metsien kasvusta, siitä, miten käytämme puutuotteita ja mihin puuta käytämme. Eli kysymys on siitä, miten nämä metsien hiilinielut saadaan toimimaan parhaalla mahdollisella tavalla, ja luonnollisesti sitten siitä riippuu paljon myöskin se, paljonko meillä on mahdollista käyttää metsiä erilaisiin hyviin tarkoituksiin.

Suoranaisesti Kanadan ja Suomen metsiä ei voi verrata toisiinsa. Tästä olemme myöskin ympäristövaliokunnassa saaneet tietoa. Ne ovat hyvin erilaisia, ja Kanadassa metsiä todellakin käytetään huomattavasti vähemmän. Eli Suomen metsiä ei voi sillä tavalla verrata niihin, ja tässäkin suhteessa mielestäni tutkijoiden tietoa olisi hyvä meidän sisäistää ja myöskin käyttää silloin, kun näitä päätöksiä teemme.

Kaiken kaikkiaan minusta on tärkeää se, että me olemme saaneet tässäkin eduskunnassa hyvää yhteistyötä aikaan ilmastonsuojelussa ja lämpenemisen estämisessä. Suomalaisina meidän täytyy olla edelläkävijöitä. Se tuo meille myöskin mahdollisuuksia luoda työpaikkoja, mutta se luo meille myöskin mahdollisuuden käyttää ääntämme kansainvälisillä kentillä, ja tästä meidän pitää pitää kiinni. Uskon, että se, että meillä on yhteinen näkemys asioista, antaa suuremman äänen.

16.50 Lea Mäkipää sin: Arvoisa puhemies! Täällä on varmaan kaikki viisaus sanottu, mutta kun sanottiin, että 2040 pitäisi olla miinusmerkkinen kivihiilenkin suhteen, niin totean, että näitä linjauksia eduskunnassa on tehty: esimerkiksi sotea on värvätty toistakymmentä vuotta ja siitä ei ole tullut mitään, aina on tehty uusia linjauksia.

Tämä esitys nyt puhuu yksistään kivihiilen lopettamisesta, mutta tässä yhteydessä kyllä pitäisi meidän kaikkien puhua siitä, mikä on Suomen energiateollisuuden tulevaisuus. Ja täällä sanotaan, että metsänkäyttöä pitäisi vähentää rutkasti — no, sitten sitä tuodaan tuolta Venäjältä. Nyt kivihiili lopetetaan runsaan kymmenen vuoden päästä, sitten seuraavana on turve. Eli jos meillä olisi hiukan semmoista maalaisjärkijättelua, niin kyllä tässä täytyy nyt mennä tilanteen mukaan eikä tällaisia vuosilukuja tehdä.

Minä tuolla maaseudun korvessa asuneena tulen monta kertaa miettineeksi, kun on talvipakkasia 30 astetta, että jos pannaan esimerkiksi sähköhanat kiinni jostain suunnasta, niin meidän tulee vilu. Eli kyllä meidän täytyy näitä kaikkia energiamuotoja käyttää, eikä voi sanoa, että se loppuu silloin ja se loppuu silloin. Ja sitten yksi suuri asia on, että kun ollaan tässä turvattomassa tilanteessa huoltovarmuuden osalta, jos kaikki pannaan stoppiin, niin kyllä varmaan meidän jokaisen kansanedustajan järki sanoo jotain muuta.

Ja mitä tulee turpeeseen, Suomessa on yksi kolmasosa maasta turpeesta, ja turve kasvaa paljon enempi kuin mitä sitä käytetään. Turve ei ole yksin polttamiseen, vaan pitää myös muistaa, että turpeesta on tehty mitättömän vähän erilaisia tutkimuksia, mihin käyttötarkoituksiin sitä voidaan käyttää. Turpeella esimerkiksi on hyvä homeensietokyky, sitä voidaan käyttää erilaisiin kuituihin ja kaikkeen, eli ei nyt pitäisi panna kaikkea pannaan, vaan pitäisi ajatella, mikä Suomen kohdalla on parasta. Että kyllä me tälle ilmastonmuutokselle täällä omassa maassa olemme tehneet ja varmaan olemme etunenässä, mutta mennään järkeä käyttäen, eikä vain niihin lukuihin aina luottaen ja puhuen näistä nieluista sun muista.

16.52 Markku Eestilä kok: Arvoisa rouva puhemies! Suomalainen metsäteollisuusinfra on rakentunut vuosikymmenien saatossa ja oletama on, että me käytämme hyödyksi lähes sen kasvun, mitä metsä kasvaa. Ja eihän sitä nyt käytetä läheskään: viime vuonna minun käsittääkseni hakkuumäärä oli 77 miljoonaa kuutiota ja vuotuinen kasvu ehkä 107 miljoonaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

naa kuutiota. Luke on arvioinut, että hyvällä metsänhoidolla — uusilla taimilla, joiden kasvupotentiaali saattaa olla 20—30 prosenttia parempi kuin entisten — Suomessa saatetaan päästä jopa 150 miljoonan kuution vuotuisen kasvuun.

Olisi jotenkin väärin lähteä tässä tilanteessa, missä meidän vienti vetää hyvin ja metsäteollisuus vastaa noin 20:tä prosenttia viennistä, ajamaan meidän hakkuita alas — koska näköpiirissä kuitenkin on aivan toisenlainen tulevaisuus. Ja jos me katsomme historiaa taaksepäin 50 vuotta — niin kuin täällä jo oli aikaisemmin puhetta — niin kyllähän tämä metsän pinta-ala, tavallaan puuston tilavuus, on kasvanut yli 60 prosenttia 50 vuodessa. Joten Suomi on tehnyt aivan oikein: se on hakannut metsiä, hoitanut metsiä aivan oikein.

Siellä on joitakin ongelmia — jotka kohdistuvat suometsien ojituksiin, mikä on aiheuttanut räsistystä vesistöille — se täytyy myöntää. Näitä pitää tulevaisuudessa ottaa paremmin huomioon, mutta suuren metsäpoliittisen ja metsätalouspoliittisen linjan täytyy minun mielestäni olla sama, mikä se on tähän saakka ollut. Koska jos me lähtisimme tekemään radikaaleja muutoksia — niin kun ilmastoystistä on esitetty — se heikentäisi meidän teollisuuden toimintaedellytyksiä ja se aiheuttaisi myös sen, että investointihalukkuutta uusiin metsäteollisuuskombilaitoksiin ei enää olisi.

Joten minun mielestäni pitää hakata lisää, kuitenkin niin, että metsää hoidetaan paremmin kuin tähän saakka ja hoidetaan rästit. Silloin me pääsemme tilanteeseen, jossa kansantalous voittaa, ilmasto voittaa ja Suomen talous voittaa.

16.54 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Suomi on ehdottomasti metsänhoidon ykkösmaa. Meillä tiedetään ja tunnetaan metsänhoito ja metsänkasvatus paremmin kuin missään muualla maailmassa.

Riittääkö puu? Tätä kysymystä on käsitelty viime aikoina todella paljon. Meillä pohjoisessa on työn alla suuria metsätalouspuolen investointeja. Suunnitelmat ovat liikkeellä. On käyty paljon keskusteluja, on selvitetty, riittääkö puu varmasti. Minä olen ainakin ihan täysin vakuuttunut siitä, että puu riittää aivan varmasti. Ja ne puuteollisuuspuolen suunnitelmathan, mitkä siellä ovat työn alla, ovat lähinnä sellu-, kuitupuulle tarkoitettuja. Niiden ansiosta saamme kehitettyä meidän metsiämme sillä tavalla, että me pääsemme raivaamaan, harventamaan metsiä. Me päästämme sahapuun sitten paremmin kasvamaan, minkä jälkeen hiilinielut vain lisääntyvät, eli meillä tulee aivan varmasti riittämään puu.

Vuonna 2040 pitäisi meidän hiilipäästömmme olla negatiiviset. Tässä salissa on kysytty, keskustalaisten puheenvuorojen perusteella, että no, onnistuuko se. Kyllä todellakin se on tarkoituksena, että se onnistuu, ja siihen me pyrimme. Kaikkien niiden puheenvuorojen osalta, mitä me olemme täällä pitäneet, niiden avulla me varmasti pääsemme siihen tavoitteeseen.

Me maatalous- ja metsäpuolen ihmiset olemme ilmastosankareita. Nostetaan hattua, ollaan ylpeitä siitä, mitä me olemme tehneet Suomessa ja koko maailman ilmaston hyväksi. Olemme esimerkkejä koko maailmalle meidän toiminnallamme. Ei anneta periksi, tehdään parhaamme, otetaan asianmukainen tutkimustieto hyväksemme ja toimitaan sen mukaisesti. Santeri Alkiokin sanoi aikoinaan jo sen, että jättäkää maa lapsille paremmassa kunnossa kuin missä olette sen saaneet, ja kyllä me sen mukaan yritämme toimia.

Tässä salissa on tuotu esille se, että metsien hakkuu vähentää hiilensidontaa, mutta tutkimustietojen mukaan 20 vuoden päästä siitä, kun tietty paikka hakataan, se sitoo hiiltä vähintään saman verran kuin aikaisemmin. Eli ilman muuta hakata pitää, jotta voidaan saada jälleen niitä hiilensidontoja aikaiseksi. Millä tavalla saamme sitten lisättyä tätä met-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 162/2018 vp

sien hiilensidonta-aluetta? Esimerkiksi Lapissa voitaisiin lisätä vajaatuottoisten metsien uudistamista, tuottamattomia peltoja saataisiin paremmin kasvamaan metsää, ojitettuja soita paremmin kasvamaan metsää.

Elikkä tehdään täällä nyt vastuullisia päätöksiä, ollaan edelläkävijöitä. Me lähdimme tässä keskustelussa liikkeelle kivihielestä. Toivon mukaan me pääsemme nyt sitten meidän puujaloillamme hyvin eteenpäin, ehdottomasti ilman kivihieiltä.

16.57 Eero Suutari kok: Arvoisa puhemies! Suomessa hakataan noin 67 prosenttia vuotuisesta kasvusta, kaksi kolmasosaa. Jos sitä verrataan esimerkiksi Ruotsiin, jossa hakataan noin 80 prosenttia, niin siellä tämä asia ei ole sillä tavalla kipeä kuin meillä, mitä tehdään siinä.

Ja asia on niin kuin edustaja Eestilä juuri sanoi, että meillä kasvu on vuosi vuodelta suurempaa kuin aikaisemmin. 60-luvulla viimeksi Suomi hakkasi enemmän kuin mitä metsät kasvoivat, ja siitä meidän metsämme ovat suurin piirtein kaksinkertaistuneet. Todella meidän kannattaa ajatella tulevaisuutta pitkälle eteenpäin ja miettiä, kun nämä investoinnit ovat todella pitkäaikaisia — niitä suunnitellaan useita vuosia, voi olla, että kymmenenkin vuotta — sitä, miten metsä kasvaa silloin 20-luvulla, sen pitää olla näköpiirissä. Saattaa hyvinkin olla, että se silloin kasvaa jo 120 miljoonaa kuutiota, siitä on olemassa ennusteita.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.